Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 82 (6. 871) ◉ 1989 йил 8 апрель, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

⊙ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачевнинг Буюк Британияда бўлиши, шунингдек Лондонда олиб борилган музокаралар, Совет-Англия ҳужжатларининг имзоланганлиги тўғрисидаги расмий хабарлар эълон қилинган.

7 апрелда М. С. Горбачев Москвага қайтиб келди.

⊙ Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кеча Тошкентда бўлиб ўтган йиллик умумий йиғилиши ҳақидаги ҳисобот босилган.

22 апрель — Коммунистик шанбалик куни

Меҳнат байрами анъаналари

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз ремонти заводининг коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 119 йиллиги шарафига шу йил 22 апрель куни Коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббуси билан чиқди. Бу ташаббус корхона цехларида туғилди. Дастлабига бир неча цехлар бошлаб берган бу ташаббусни бутун корхона коллективи қизғин қўллаб-қувватлади.

Коммунистик шанбалик кунида завод ишчи-хизматчилари энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга қарор қилишди. Шу куни 85 минг сўмлик товар маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Шунингдек, 1 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари тайёрланади.

Шу куни 1 та тепловоз секцияси, 1 та дизель, 9 жуфт ғилдирак, 6 та тортиш двигателлари ва бошқа қисмлар ремонтдан чиқарилади. Бундан ташқари яна кўпгина ишлар адо этилади: шанбалик кунида корхона ҳовлиси ва унга туташ майдонлар саранжом-саришта қилинади ва кўкаламзорлаштирилади.

Шу куни ишлаб топилган маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз ремонти заводи коллективи республикамизнинг барча меҳнаткашларига доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 119 йиллиги шарафига Коммунистик шанбалик ўтказиш даъвати билан мурожаат қилдилар.

Ҳозиргача бир қатор корхоналар — «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон-техника заводи, «Средазэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Ленин район ошхоналар тресте ва бошқа кўплаб корхона ва ташкилотларнинг коллективлари бу ташаббусни қўллаб-қувватладилар.

Ҳ. АБРОРОВ.

Гап камроқ, амалий иш кўпроқ бўлсин!

Мана тўрт ойдан ошдики, менга Акмал Икромов ва Октябрь районларида, бевосита аҳоли турар жойларида мунтазам учрашувларни ўтказишга тўғри келяпти. Учрашувларга ишончли вакилларим, ўзим каби ишчилар билан бирга келаман. Аҳоли билан мулоқотлар атроф-муҳит озодалиги учун курашни, уй-жойлар қурилишида иқлим шароитлари ва аҳоли урф-одатларини ҳисобга олиб, истиқболли меъморчилик ечимларининг кенг жорий этилишига ёрдам беришни, демократия ва ошкораликни кенгайтиришни ўз ичига олган сайловолди программасининг тўғри ишлаб чиқилганлигини тасдиқлайди. Айни пайтда ҳар бир учрашувда юзаки қараганда, арзимаган, соф маиший муаммолардек кўринган кўпгина масалалар кўтарилади. Кимникидадир иссиқ сув йўқ, қаердадир ертўлани сув босган, қувури тешилган, сантехника жиҳозлари ишдан чиққан. Сизга ҳам икир-чикирлардек туюладими? Аммо менинг ўзим оддий ишчиман, мана йигирма йилдан кўпроқ машина рулини бошқараман. Шунинг учун шу хилдаги носозликлар меҳнаткашлар кайфиятини нақадар бузишини, тиғиз иш кунидан сўнг тўлақонли ҳордиқ чиқариш имконини бермаслигини яхши биламан. Буларнинг ҳаммаси эртаси куни унинг иш қобилиятига ҳам таъсир этиши мумкин. Фронт ичи нақадар мустаҳкам бўлса, фронт шунча кучли бўлади, деб тўғри айтишади. Шунинг учун мен одамларнинг илтимосларида икир-чикирлар бўлмайди, улкан муаммолар бирорта ҳам, ҳатто энг оддий маиший масалаларни ҳам ўзи билан тўсиб қўймаслиги лозим, деган қатъий қарорга келдим. Яна бир нарсани кузатганман — амалий ишлар билан мустаҳкамланмаган кўп сонли ваъдалар одамларнинг жонига теккан. Эҳтимол шунинг учундир, аҳоли ёрдам ва мадад сўраб маҳаллий Советларнинг раҳбарларига тобора камроқ мурожаат этмоқда. Ваҳоланки, улар энг аввало муайян маиший муаммоларни ҳал этишга даъват этилган. Мен яшаётган ишчилар муҳитида сафсатабозликни ёқтиришмайди. Камроқ гапириб, кўпроқ ишла, ана шу ишларнинг ўзи сенинг ким эканлигингни кўрсатади, дейишади. Шунинг учун ўзимча: ҳар бир ана шундай масалани ўз зиммамга оламан ва унинг ҳал этилишига эришаман, деб қарор қилдим.

Масалан, Чилонзорнинг 14, 15 ва 26-кварталлари аҳолисининг коммунал хўжаликлар шаънига билдирган эътирозларини санаб адоғига етиб бўлмайди. СССР халқ депутатлигига номзод сифатида район ижроия комитетига, шаҳар ижроия комитетига бордим. Масъул ходимлар билан суҳбатда уларнинг эътиборини вужудга келган вазиятга, ҳар қандай объектив сабабларга қарамай, бундай аҳвол билан бошқа чиқишиб бўлмаслигига қаратдим, шошилинч чоралар кўриш лозимлигига ишонтирдим. Ҳозир район ижроия комитети маблағларни ажратган, ўртоқлар қувурларни олиб келиш учун Челябинскка учиб кетишди.

Афсуски, камчиликларнинг сабаби у ёки бу материаллар етишмовчилигида бўлмай, ишдаги бўшангликнинг, бевосита коммунал хизмат ходимларининг одамларга юзаки муносабатларида эканлигини кўрсатувчи мисоллар оз эмас.

Чилонзорнинг 26-кварталидаги 1-уйни олайлик. Мен билан учрашувда аҳоли шикоят қилганидан сўнг бу ерда иситиш қувурларини алмаштиришди. Мутахассис бўлмасам ҳам мен пайвандлаш ишлари қўл учида бажарилганини, пайванд қилинган ердан сув оқаётганини тушундим. Ваҳоланки, ушбу ишлар бир вақтлар қабул қилинган аҳолини иситиш ва сув билан таъминлашда тартиб ўрнатилади, деб ишонтирган эдилар.

Иситиш ва сув билан таъминлаш қувурларини алмаштиришда ҳамма ерда лойиҳалар бузилмоқда. Кварталдаги уйлар оралиғида осма қувурлар эстакадаси бўлган бир пайтда бундай рационализация кимга керак?

Чилонзорнинг 21-кварталидаги 12-уй ҳақида ҳам шундай ҳикоя қилиш мумкин. Бу ерда икки ҳафта мобайнида ертўлада сув оқиб ётган. Аҳолининг ўзи тешикни ёғоч пўкак билан ёпган экан, уларнинг ўзи сувсиз қолибди, хоналардаги ҳарорат эса кўтарилиб кетибди. Ана шу уйда истиқомат қилувчи Е. Дятлов бу ҳақда ғазабланиб ҳикоя қилди. 4-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасига мурожаат қилганимизда, у ердан ҳатто илгари берилган аризани ҳам топиб бўлмади. Шуларни икир-чикирлар деб бўладими? Аҳолининг нормал шароитда ҳаёт кечириши ана шуларнинг ҳал этилишига боғлиқ эмасми?

Ҳар ҳолда коммунал хизматлар ишидаги ўпирилишларга техник имкониятларнинг камлиги сабаб эмас, деб ўйлайман. Ҳар бир ариза, ҳар бир мурожаат ортида ҳамшаҳримиз турибди. У ҳақда ўйлаш, унга ғамхўрлик кўрсатиш зарур. Шунинг учун, агарда менга ишонч билдириб халқ депутати этиб сайлашса, ўз олдимга ҳар бир масаланинг аниқ ҳал этилишига эришиш, ҳар бир инсоннинг эҳтиёжларини қондириш вазифасини қўяман. Гап камроқ, амалий иш кўпроқ бўлсин — менинг нуқтаи назарим ана шундай.

Й. АКБАРОВ,
596-Тошкент — Акмал Икромов территориал сайлов округи бўйича СССР халқ депутатлигига номзод.

Сайлов давом этади

СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи 117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округи округ сайлов комиссияси хоналаридаги телефон қўнғироқлари ҳар куни кетма-кет жиринглаб турибди. Меҳнат коллективларининг вакиллари ва гражданлар қайта сайловлар қандай ўтиши, кимни номзод қилиб кўрсатиш мумкинлиги билан қизиқмоқдалар. Навбатчилиги қайта тикланган аввалги составдаги округ сайлов комиссиясининг аъзолари уларга батафсил жавоб беришга ҳаракат қилишмоқда.

ЎзТАГ мухбири округ сайлов комиссиясининг раиси, Тошкент метрополитени бошлиғининг ўринбосари А. Ж. Миржалилов билан суҳбатлашди.

— Сайловолди кампанияси ва 26 мартда бўлган сайлов сайловчиларнинг фаоллиги жуда ўсганлигини намойиш қилди. Чунки уларга ниҳоят ўзлари хоҳлаган номзодларни танлаб олиш ҳуқуқи берилганди. Округимиздан депутатлик мандатига даъвогарлик қилган икки кишидан биронтаси ҳам зарур бўлган 50 процент овозни ололмади. 14 май куни қайта сайлов ўтказилади. Меҳнат коллективларидаги, аҳоли турар жойларидаги йиғилишларда 13 апрелдан кечикмай номзодлар кўрсатилиши зарур. Рўйхатга олинган номзодлар сайлов бошланадиган кунга қадар сайловчилар билан учрашувлар ўтказадилар.

— Депутатликка номзод кўрсатиш ҳам мумкинми?

— Сайловнинг биринчи даврасида бўлганидек, бу масалани меҳнаткашларнинг ўзлари ҳал қилишади. Ҳеч қандай чеклашлар йўқ. Аввалги сайловда ўта олмаган кишилар ҳам овозга қўйилиши мумкин. Комиссиямиз округ сайловолди йиғилишини ўтказиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолади. Унда сайловчиларнинг вакиллари депутатликка номзодлар ҳақидаги ўзларининг узил-кесил фикрларини айтадилар. Комиссия қайд этган номзодлар яширин овоз бериш учун рўйхатга киритиладилар.

— 26 мартдан сўнг комиссия қандай хулосалар чиқарди?

— Меҳнаткашларнинг гражданлик ва сиёсий фаоллиги ошганлиги билан бир қаторда, кўпчилик сайлов ҳақидаги янги Қонунни билмаслиги маълум бўлди. Бу айниқса, овоз бериш пайтида билинди. Ҳозир сайлов комиссиямиз, округдаги 205 та участка комиссияларининг аъзолари сайловчилар ўртасида тушунтириш ишларини кучайтирмоқдалар. Сайловчи бюллетенга киритилган фамилияларнинг бирини қолдирган тақдирдагина, ана шу номзод унинг овозини олиши мумкин. Депутатликка даъвогар бўлган кишиларнинг фамилиялари бутунлай ўчириб ташланган тақдирда бюллетень ҳақиқий, деб ҳисобланади, лекин ҳар бир номзодга битта «қарши» овоз берилган саналади.

Акмал Икромов ва Октябрь районлари аҳолисига билдириш

«СССР халқ депутатлари сайловлари тўғрисида»ги СССР Қонунининг 60-моддасига мувофиқ 596-Тошкент — Акмал Икромов территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлари сайловлари бўйича такрорий овоз бериш ўтказилади.

Илгари хабар қилинганидек, яширин овоз бериш учун бюллетенда 2-автокомбинат ҳайдовчиси Й. Т. Акбаров ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директорининг ўринбосари Қ. Ф. Фозилхўжаевларнинг номзодлари қолдирилган.

Акмал Икромов ва Октябрь районлари аҳолисидан сайлов участкаларига ташриф буюриб, ўз фамилияларини сайловчилар рўйхати билан солиштириб кўришларини сўраймиз.

Тошкент — Акмал Икромов территориал сайлов округи сайловчиларининг шу йил 9 апрель куни такрорий овоз беришда фаол иштирок этишларини сўраймиз.

Сайлов участкалари эрталаб соат 7.00 дан кеч соат 20.00 гача ишлайди.

Округ сайлов комиссияси.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Меҳр-шафқат уйи

⊙ ТОШКЕНТДА шаҳар ихтисослаштан болалар уйи очилди. Бу ерга марказий асаб системаси ва ҳаракат қилувчи аъзолари оғир туғма хасталикка йўлиққан юз нафар кичкинтой жойлашди.

Янги муассаса учун болалар боғчаларидан бирининг биноси қайта жиҳозланди. Бу ерда шинам ётоқхоналар, ошхона ва ўйин хоналари бўлади. Болалар уйига қўшимча медицина ходимлари олиш учун В. И. Ленин номли болалар фонди 10 минг сўмдан ортиқ пул ажратди.

Шакл нафосати

⊙ ЎЗБЕКИСТОН ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг павильонида «Ўзбекистон дизайни — 88» кўргазмаси очилди. Унда «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, пахтачилик машиналарига ихтисослаштирилган давлат конструкторлик бюроси, «Дизайн» маркази, шунингдек, Тошкент театр санъати ва рассомчилик институти ижодий коллективлари рангли шишалардан тайёрлашган турли композициялар намойиш этилмоқда.

С. ШОДИЕВ.

Физик энциклопедик луғат

⊙ ЎЗБЕК совет Энциклопедияси Бош редакцияси «Ёш физик энциклопедик луғати»ни босмадан чиқарди. 60 минг нусхада чоп этилган китоб мактаб ўқувчиларга мўлжалланган. Унда физик ҳодисалар, машҳур олимлар ҳаёти, шунингдек физика фанининг ютуқ ва муаммолари ҳақида тўлиқ маълумот берилган.

Луғат алфавит тартибида тузилгани сабабли ўқувчи ўзига керакли материалларни осонгина топа олади.

А. САЪДУЛЛАЕВ.

Чой ичиб, ҳордиқ чиқариб

⊙ ТОШКЕНТ тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи учун корхона ҳовлисида дам олиш маскани қурилди. Ўзбек миллий безаклари билан пардоз қилинган бу бинонинг биринчи қаватида 50 ўринли чойхона, енгил тамадди қилиш учун буфет жойлашган. Иккинчи қаватида эса кутубхона, кинозал, теннисхона мавжуд.

Яқинда премьера

⊙ М. ГОРЬКИЙ номидаги Тошкент давлат рус академик драма театри коллективи ёзувчиси И. Бабелнинг «Молдованка» ҳикоясини саҳналаштиришга киришди. Муҳим ижтимоий-социал масалалар кўтарилган бу асар драматург А. Эппель томонидан инсценировка қилинмоқда.

С. ОДИЛОВА.

«Булбулча» куйлайди

⊙ ЎЗБЕКИСТОН телевидениеси ва радиосининг «Булбулча» болалар хор коллективи концерт репертуари ранг-баранг жозибадорлиги билан ажралиб туради.

Айниқса, ёш истеъдодлар ижро этаётган «Ассалом қуёш», «Қўзичоғим» каби хор асарлари музика шинавандаларида завқ-шавқ уйғотмоқда.

Дўстлик, табиат ва тинчликни тараннум этувчи бу қўшиқлар Бутуниттифоқ «Мелодия» фирмаси томонидан пластинкалар ҳолида кўп нусхада чиқарилди.

А. АКБАРОВ.

«Ғалаба нашидаси»

⊙ «ЎЗБЕКФИЛЬМ» киностудиясининг режиссёри Зиновий Ройзман раҳбарлигидаги бир группа ижодкорлар Янгийўл шаҳрида Аркадий Вайнер сценарийси бўйича «Ғалаба нашидаси» бадиий фильмини суратга олишни бошлаб юборишди.

Фильм уюшган жиноятчилар тўдасини совет милиционерлари томонидан фош этилиши ҳақида ҳикоя қилади. Бош ролларни СССР халқ артисти Наби Раҳимов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Мурод Ражабов ва бошқалар ижро этишяпти.

Янги фильмни суратга олиш шу йил август ойида тугалланади.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

«Ликурич» эртаклари

⊙ МОЛДАВИЯ республика қўғирчоқ театри — «Ликурич» («Тилла қўнғиз») Тошкентга келди. Театр гастроллари бу ерда бир ойча давом этади. Кишеневлик артистлар ёш тошкентликларни эртак оламига саёҳатга таклиф этишади. Жумладан, машҳур эртак қаҳрамонлари В. Орловнинг «Олтин жўжа» саҳна асарида қайта жонланади.

Тошкент қўғирчоқ театри эса шу кунларда Молдавияда гастролларини давом эттиряпти.

⊙ ТОШКЕНТ Давлат дорилфунинининг маданият саройида Ўзбекистон ССР тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти Тошкент шаҳар Советн ҳузурида ташкил этилган «Шарқ» театрининг бир гуруҳ ижодкорлари талабалар билан учрашдилар. Бастакор Ўлмас Расулов бошчилигидаги мақомчилар, фольклор-этнографик ансамбллари миллий маросимлардан парчалар намойиш этдилар.

СУРАТДА: «Шарқ» театрининг актёрлари Раҳмонберди Исмоилов ва Ҳамза Ҳакимовлар.

Д. Аҳмедов фотоси.

«02» хабар қилади

⊙ ШУ ЙИЛНИНГ уч ойида шаҳримизда 330 марта давлат мулкини ўғирлаш қайд этилди. Бу ўтган йилнинг шу даврга нисбатан 55 процент кўп. Январь-март ойларида 303 марта безорилик ҳоллари рўй берди. Шунингдек, товламачилик, тажовуз ва босқинчилик, тан жароҳати етказиш, номусга тегиш ҳоллари ҳам ўтган йилнинг шу муддатига нисбатан кўпроқ қайд этилди. Айниқса, шахсий мулкни ўғирлаш ҳоллари тез-тез содир бўлмоқда. Йил бошидан бери бундай жиноят 2355 марта рўй берди.

Шаҳарда январь ойидан то апрель бошигача мастлик ҳолда 145 марта, вояга етмаганлар томонидан эса 105 марта жиноят содир этилди.

П. ГАЛАЙ.

Учрашгунча, хайр!

Биродарлашган шаҳарлар дўстлиги

Биродарлашган шаҳар Сиэтлдан ташриф буюрган мактаб ўқувчиларининг Тошкентга сафари ниҳоясига етди. Сиэтл коллежларининг вакиллари бир ҳафта мобайнида йигирмадан зиёд тадбирларда иштирок этишди, биродарлашган мактабларда бўлиб, дарсларда қатнашишди.

Биз 110-мактабга қўнғироқ чалинишдан олдинроқ етиб келдик. Сиэтллик болалар ҳали биология ва ўзбек тили дарсларида ўтиришарди, мажлислар залида эса уларнинг ташрифига тўғри келган «Ассалом, Наврўз!» байрамига қизғин тайёргарлик кўрилаётганди. Болаларнинг ўзлари айтганидек, ҳар бир байрам ўзига хос бўлиши, хотирада сақланиб қолиши керак. Бу сафар улар баҳор байрамини ўтказишга қарор қилишибди. Маданий алоқалар, мактаб ўқувчиларининг делегацияларини айирбошлаш менинг назаримда маданиятларимизни бойитяпти, давлатларимиз ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаяпти. Ўзаро муносабатларнинг эски қолиплари йўқолиб бормоқда, бир-биримизга бошқачароқ қарайдиган бўлиб қолдик. Бир-биримизга соғлом қизиқиш ўсиб бормоқда.

...Фортепиано хонанинг бир бурчагига суриб қўйилади, шиорлар осилади, уларни болаларнинг ўзи чизган. Дарс тугагани ҳақида қўнғироқ чалинганида ҳамма нарса тахт бўлган эди. Карнай ва сурнайлар садоси остида болалар залга ошиқишади. Қорачадан келган Наташа Бос дадил, берилиб ўзбек рақсини ижро этади, у тортинчоқ Люси Ченни даврага тортади. Залда қарсаклар янграйди. «Марҳамат», «Хорошо», «О, кэй!» деган сўзлар эшитилади. Болалар рақс тушишар экан мен ўқитувчи Жули Пирсга мурожаат этиб, совет мактабидаги дарслардан олган таассуротлари билан қизиқаман.

— Биз тарих, биология, ўзбек тили дарсларида бўлдик, — дейди у. — Педагоглар синф билан алоқани яхши йўлга қўйишган. Болалар актив жавоб беришяпти, бу демак улар ана шу фанни яхши ўзлаштиришган.

— Жюли, АҚШда ўқув жараёни қандай ташкил этилади?

— Бизда болалар ўн икки йил ўқишади. 8—12-синфларда болалар ўзлари танлаган ихтисосликлари бўйича коллежларда ўқишади. Бизнинг синфларимизда сизларникидек кўп эмас, 12 бола шуғулланади. Бу уларнинг ҳар бирига кўпроқ эътибор ажратиш имконини беради. Менинг турмуш йўлдошим ҳам педагог, спорт коллежида дарс беради. Ўғлим Закри 16 ёшда, у ҳали ўқийди, аммо у ҳам педагог бўлишни орзу қилади. Совет Иттифоқига келиб-кетиш ниятида, барча спортчиларни, айниқса олимпиада чемпионларини жуда яхши билади. Тошкентга биринчи марта келишим, аммо яна бир бор келишни истардим. Шаҳар ҳам, одамлари ҳам менга маъқул бўлди, улар меҳмондўст ва дилкаш экан. Тўғри, сафар қилиш учун талайгина пул керак. Болалар пул топиш учун машғулотлардан сўнг, якшанба кунлари почтада, портда, кемаларда бир неча соатлаб ишлашди. Сабаби, халқ дипломатияси вакили сифатида мамлакатингизда бўлиш орзуси жуда кучли эди. Халқлар ўртасидаги алоқаларнинг, уларнинг бир-бирларига яқинлашувининг аҳамиятини болалар ҳам яхши тушунишади. Бундай алоқалар тобора мустаҳкамланиб бораяпти.

Люси Чен, Шерли Брант билан Седа Манопьянц ўртасида яқин дўстлик алоқалари қарор топди. Чунки америкалик болалар Седанинг оиласида бирга яшашди. Лори Смит эса бир ҳафта Шоҳиста Шоходиеванинг оиласида истиқомат қилди. Жами 40 нафар америкалик болалар тошкентликлар хонадонларида яшашди, уларнинг ҳаммаси бундан мамнун.

АҚШлик болалар ничик концерт қўйиб беришди. Улар тинчлик гимнини куйлашди, бутун мактаб эса уларга жўр бўлди — қўшиқнинг сўзларини улар ҳам билишар экан. Сўнгра яна рақслар бўлди, Ер юзида тинчлик ҳақида, тенг ҳуқуқлилик ҳақида қўшиқлар янгради.

— Шундай кун келади — биз тинчликда яшаймиз, шундай кун келади — биз бирга яшаймиз! — дейдилар болалар бир овоздан.

Тенгдошлар билан учрашув қизиқарли ўтди. Болалар бир-бирлари билан хайрлашаётиб, совет ва америкалик ўқувчиларнинг «Пис чайлд» — «Жаҳон фарзанди» программасини, пионер лагерида биргаликда ҳордиқ чиқарган дамларини эслаганликлари диққатга сазовордир. Айтмоқчи, болалар ёзги дам олишини ташкил этишнинг ана шу кўриниши билан америкалик педагоглар ҳам қизиқиб қолишди.

Э. АДАЙКИНА.

⊙ СУРАТДА: сиэтллик ва тошкентлик мактаб ўқувчилари биргаликда рақс тушишмоқда.

ХУШ КЕЛИБСИЗ, СИБИРЛИКЛАР!

Баҳор фаслининг ажиб кунларида Ўзбекистонга Шарқий Сибирдан меҳмонлар келмоқда. Бу ерда Иркутск области маданият кунлари бошланади. 1987 йилнинг куз ойларида қуёшли Ўзбекистон вакилларини Байкал соҳилларида илиқ ва қувонч билан кутиб олганликларини республикамизда яхши эслашади. Республика меҳнаткашлари сибирликлар ижоди билан, бу бой ўлка вакиллари билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Байрам программаси Шарқий Сибирнинг маънавий бойликлари билан таништиради. «Оқ олтин» диёрига Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий бошчилигида Иркутск область делегацияси келади. Унинг таркибида ижодий зиёлиларнинг вакиллари, бадиий коллективлар ва ижрочилар — беш юзга яқин киши бор.

Иркутск область маданият кунлари 10 апрель куни Тошкентда бошланади. Давлат санъат музейида Иркутск санъат музейи фондларидан олинган асарлардан «XIII—XX асрларда рус портрети» кўргазмаси очилади. Кино уйида Шарқий Сибирь ҳужжатли фильмлар студиясининг фестивали бўлади. Шу ернинг ўзида Иркутск мусаввирларининг кўргазмасини томоша қилиш мумкин. Байрам В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида тантанали вазиятда очилади.

Маданият куни қатнашчилари Тошкентдан республикамизнинг турли гўшаларига йўл оладилар. Улар Жиззах, Самарқанд, Бухоро, Нукусга борадилар. Байрам 14 апрель куни Навоий номли катта театр саҳнасида дўстлик концерти билан ниҳоясига етади.

Бу кунлар миллий маданиятларнинг ўзаро бойишига муносиб ҳисса қўшади, катта ижтимоий-сиёсий ҳамда маданий воқеа бўлади.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ СИФАТЛИ БУЮМЛАР КУТАДИ!

ЯХШИ ОТГА БИР ҚАМЧИ...

Бугунги кунда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг аҳамияти ҳақида гапириб ўтирмасак ҳам бўлади. Негаки бу кўпчилик онгига сингиб кетди. Партия XXVII съездида, ундан кейин бўлиб ўтган партия Марказий Комитети Пленумларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш масъулияти бир неча бор таъкидланди. Бунинг натижалари эса кўриниб турибди. Бу борада муайян жонланиш сезилмоқда.

Шаҳримизнинг кўпгина корхоналари мисолида ҳам бунга ишонч ҳосил қилиш мумкин. Шаҳар бўйича ўтган йили халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш плани ошириб адо этилгани ҳам шуни кўрсатиб турибди. Бу борада ўсиш суръати 111 процентни ташкил этди.

Агар районларни бир-бирига таққосласак, энг аввало Киров ва Сергели районларининг саноатчилари бу борада пешқадамлар сафида келишганини айтиб ўтмоқчимиз. Чилонзор ва Ҳамза районларининг саноат ходимлари ҳам ишни бир маромда олиб боришлари билан ҳурматга сазовор бўлишяпти. Бошқа районларнинг саноатчилари ҳам отни қамчилашяпти. Собир Раҳимов районини биз қолоқлар сафига қўшмоқчи эмасмиз. (Гарчи халқ истеъмоли моллари тайёрлаш плани 99,8 процент бажарилган бўлса ҳам). Аммо Фрунзе районида планни бажармаслик «сурункали касалликка» айланиб қолгани учун бу районни койиш ўринлидир. Негаки баъзиларга бир «қамчи» кифоя қилади, улар резервларни қидириб, ишга соладилар. Аммо сурункали касаллик аниқ диагноз қўйишни талаб этишини унутмаслик керак.

Халқ олдида берган ваъдасини уддалай олмаган, юзи шувут бўлган корхоналар анчагина. Экскаватор ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, тажриба-техника заводи, агрегат заводи, «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси, металлни қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси, тўқимачилик комбинати, қоғоз фабрикаси, «Ташгортрикотажбит» ишлаб чиқариш бирлашмаси сингари корхоналарнинг раҳбарлари танқиддан тегишли хулоса чиқариб оладилар, деб ўйлаймиз.

Аммо бир группа корхоналар борки, бу ҳақда жиддий ўйлаб кўриш керак. Улар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни йил сайин камайтиришни ўзларига эп кўрганлар. Улар сафида «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, экскаватор ремонти заводи, «Ташгоробувьрембит», бинокорлик материаллари комбинати, «Узбеккинодеталь» заводи, «Ташгорпрокатразнобит» ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналарнинг раҳбарларига тушуна олмай қолдик. Қандай қилиб партия ва ҳукуматимиз халққа манзур бўладиган буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни талаб этаётган бир паллада бу муҳим ишга панжа орасидан қараш мумкин?!

Хўш, баъзи корхоналарда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришнинг суст суръатлар билан бораётганини кўрдик, балки сиз уларда буюмлар сифати жуда аъло бўлса керак, деб ўйларсиз. Қани, кўрайликчи. Ўтган йили жами 14 корхонанинг 1012,3 миллион сўмлик маҳсулоти ёки уларда ишлаб чиқарилган жами маҳсулотнинг 79 проценти давлат қабулидан ўтди. Шундан 1009,5 миллион сўмлик маҳсулот қабул этилди. Давлат қабули маҳсулот сифатига катта талаб қўймоқда, бу борадаги жиддий нуқсонларни очиб ташламоқда. Масалан, биринчи тақдим этишда 10—15 процентгача маҳсулот қайтарилаётгани шунинг далилидир. Бултур ҳаммаси бўлиб 94 минг сўмлик маҳсулот «эгалари»га қайтарилгани ҳам шундан шаҳодат бериб турибди.

Йил бошида ҳаммамиз ўтган йилги нуқсонларга энди барҳам берилар, ҳамма корхоналарда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш изга тушар, деб кутган эдик. Дастлабки ойлардаёқ аҳвол биз ўйлагандек бўлиб чиқмади. Биргина енгил саноат министрлигига қарашли корхоналар савдо тармоқларига юборишга мўлжаллаган маҳсулотларининг учдан бир қисмидан кўпроғини етказиб бера олмади. Масалан, аҳоли кўз тиккан лак-бўёқ заводи, тўқимачилик комбинати ва бошқа корхоналар маҳсулотларини ололмади.

Сифатнинг олий категориясида маҳсулот тайёрлаш ҳақида кўп гапирамиз. Корхона йиғилишларида бу ҳақда тез-тез шиорлар янграб туради.

ДАВЛАТ ҚАБУЛИГА ЎТГАЧ

Аммо, аслида-чи? (Бу ўринда шаҳар бўйича аҳвол бирмунча яхшиланганлигини айтиб ўтмоқчимиз: 1988 йилда 1987 йилга нисбатан сифатнинг олий категориясида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар 18,9 процентга кўпайган. Унинг салмоғи эса бутун шаҳримизда ишлаб чиқарилаётган ялпи маҳсулотнинг 53,3 процентини ташкил этади).

Агар районлар бўйича олсак, Киров районида унинг салмоғи —58, Сергели районида — 66,5, Ҳамза районида ҳатто 72,8 процентни ташкил этадики, бу кишини қувонтиради!

Бироқ қани энди ҳамма район ва барча корхоналарда аҳвол шундай бўлса? Бундай эмас-да. Масалан, шаҳар бўйича сифатнинг олий категориясидаги маҳсудотлар ўртача даражасидан ҳам пастлашиб кетган корхоналар бор. «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида бу кўрсаткич—3,6, лак-бўёқ заводида— 36,4, мебель фабрикасида — 12,1, «Ташхимсельмаш» заводида — 6,5, бинокорлик материаллари комбинатида — 14,4 процентни ташкил этади.

Янги йилнинг дастлабки ойларидан 17 корхона маҳсулоти давлат қабулидан ўтяпти. Такрор айтамиз: шаҳар бўйича бу борада олға силжиш бор: давлат қабулига тақдим этилган жами маҳсулотнинг 99,5 проценти мақбул деб топилган. Биринчи тақдим этишдаёқ қабул қилинган маҳсулотлар салмоғи ошяпти. Бу яхши.

БРАК САБОҚ БЎЛЯПТИМИ?

Буни қаранг: ўтган йили давлат қабули томонидан 94 минг сўмлик маҳсулот брак қилинган. Шу йилнинг дастлабки икки ойида эса 6 минг сўм.

Йил бошиданоқ савдо ва бошқа ташкилотлардан маҳсулотларга эътирозлар туша бошлади. Шуниси ачинарлики, айниқса Ўзбекистон ССР енгил саноат министрлигига қарашли корхоналарда маҳсулотлар сифатида ўзгаришлар йил бошида ҳам сезилгани йўқ. Январь ойининг ўзида министрликка қарашли корхоналарнинг ярмидан кўпи эътироз олди. 3 миллион 307,3 минг сўмлик маҳсулот брак қилинди. Бу бракларни тузатишга эса 4,6 минг сўм сарфланди. Асосан тўқимачилик комбинати, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналарда браклар салмоғи кўпроқ бўлгани афсусланарлидир.

Қанчадан-қанча буюмларнинг сифати талабга тўла жавоб бермагани учун, сортлари пасайтирилаётгани-чи? Масалан, 1988 йилда 141,3 минг погонметр ип-газлама, 5 мингта трикотаж буюмлари, 45,9 минг дона чинни буюмлари, 23,4 минг жуфт пойабзал ва бошқа маҳсулотларнинг сорти пасайтирилган. Ёки 250 минг жуфтдан зиёд пойабзалнинг савдо ташкилотларидан корхонага қайтариб юборилганичи? Пойабзал корхоналарининг раҳбарлари ўша маҳсулотларни халқ хукмига ҳавола этишаётганда озгина бўлса ҳам сифат ҳақида бош қотириб кўришганмикан?

«Янгилик» индекси — бракка қатъий ғов қўядиган восита. Ўтган йилга нисбатан «Н» («Янгилик») индексли маҳсулотлар жами халқ истеъмоли моллари ичида 0,2 процент ошганига ҳам севиниб ўтирибмиз. У жами халқ истеъмоли молларининг салкам 12 процентини ташкил этади. 1-пойабзал фабрикаси, кўн-мўйна заводи, «Учқун» ва «Шарқ» кўн-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмалари сингари корхоналарнинг раҳбарлари учун худди сифат бегонадек! Нега уларда янгилик ҳисси етишмаяпти?

Брак, сифатсиз маҳсулотлар одатда, сабоқ бўлиши керак эди. Бироқ у йилдан-йилга, ойдан-ойга ўтиб келяпти, қатъий ғов қўйилмаяпти.

Бизни ташвишга солаётган нарса шу!

Ҳ. ИКРОМОВ.

ЮТУҚЛАР КЎЗГУСИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида республика халқ хўжалигининг 120 дан ортиқ соҳаси бўйича эришилаётган ютуқлар намойиш қилинмоқда. 20 мингдан зиёд экспонат 140 дан ортиқ бўлимга жойлаштирилган. Бугун кўргазма залининг асосий корпусидаги уй-жой, коммунал хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш экспонатлари янгиланди ва янги ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан бойиди.

Бугунги кунда аҳолига 700 дан зиёд хизмат турлари ва шакллари бўйича маиший хизмат кўрсатилмоқда. Саноат корхоналарида миллионлаб сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилди. Кўргазма залларида бўлган киши фақат бугина эмас, фан ва маданият ютуқлари билан ҳам танишишлари мумкин.

СУРАТДА: намойишга қўйилган маҳсулотлар.

Булар савдога чиқади

Митти спорт комплекси

⊙ Тошкент экскаватор ремонти тажриба-механика заводи коллективи пахтакорларга турли машиналар етказиб бериш билан бирга халқ истеъмоли буюмларини тайёрлашга ҳам эътиборни кучайтирмоқда.

Корхонада рўзғорда қўлланиладиган ўндан ортиқ маҳсулот тури тайёрланиб, савдо пештахталарига етказиб берилмоқда.

Коллектив яқинда яна бир «Н» («Янгилик») индексли халқ истеъмоли буюмини ўзлаштиришга эришди. Бу маҳсулот «Простаквашин Байканур» деб номланади. Бу митти спорт комплекси уй бурчагидан атиги бир квадрат метр жойни банд қилса-да, у спортнинг бир неча тури билан шуғулланиш имконини беради.

Талаб ортмоқда

⊙ Асбобсозлик заводи маҳсулотларига талаб тобора ортиб бормоқда. Улар биргина иттифоқимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам севиб харид қилинаётир.

Ҳозирги кунда бу ерда жаҳоннинг 75 мамлакатига уй-рўзғор юмушларида қўлланиладиган турли асбоб-ускуналар мунтазам етказиб турилибди. Ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида олинган буюртмалар биринчи квартал ҳисоби якунланди. Олинган буюртмалар бажарилди. Монголия, Бирма, Англия, Жазоир сингари бир қатор хорижий мамлакатларга завод маҳсулоти ортилган контейнерлар жўнатилди.

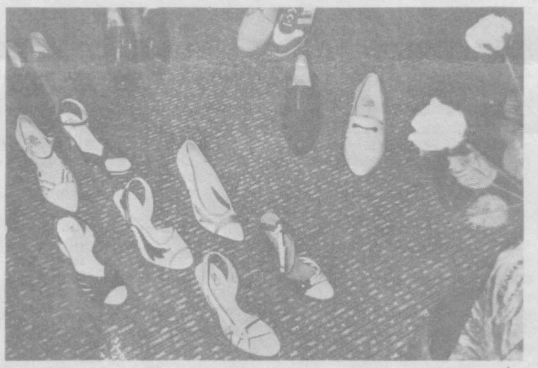

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига қўйилган Тошкент пойабзал фабрикаси маҳсулотлари.
Х. Мирзакаримов фотолари.

— Тошкентдаги электр рўзғор буюмлари заводи асосан кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаради. Шунинг учун ҳам унинг маҳсулотларига бўлган талаб йил сайин ортиб бормоқда. Бу ерда тайёрланаётган буюмларнинг умумий миқдори 50 турдан ортиб кетган. Шу йилнинг ўзидаёқ 15 хилдан ортиқ янги маҳсулот — қандил ва ёритгичларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу буюмлар асосан пластмасса сополдан тайёрланмоқда. Ҳозир яна уч нусхадаги янги маҳсулот яратиш устида бош қотираяпмиз, — деди завод бош конструктори Э. Ёқубов. — Бу ишимиз ҳам ниҳоясига етай деб қолди.

КУНДАЛИК РЎЗҒОР УЧУН

Бизнинг бирлашмамизда халқ истеъмоли буюмлари бўлими ташкил этилганига кўп бўлгани йўқ. Биринчи йили 6 ярим миллион сўмликча халқ истеъмоли моллари тайёрланган бўлса, ҳозир бу икки ҳиссадан ошиб кетди. Кундалик рўзғор учун зарур буюмлар етказиб беряпмиз.

Бўлим буюртмачиларни пешма-пеш қабул қиляпти. Ўтган даврда «Юнга» деб номланган болалар спорт буюмлари комплексини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Улар орасида гимнастика халқаси, турник, осма нарвон ва ҳоказолар бор. Уни очиқ майдонга, уйларнинг балконига ҳам ўрнатиш мумкин. Ана шу қулайлиги ва нисбатан оз жой эгаллагани учун комплексни харидорлар иштиёқ билан сотиб олишмоқда. Ўтган йили икки мингта комплекс тайёрланган эди. Бу йил янада кўпаяди.

Бирлашмада тайёрланаётган маҳсулотларга сув қувури крани шпинделлари, қайчи, боғ ва хиёбонларга қўйиладиган ўриндиқлар, боғдорчилик нарвонлари, болта, соябон ва бошқалар қўшилди.

Полиграфия участкаси ҳам ташкил этилди. Бу ерда қоғозга кўчириладиган расмлар, дарс жадвали варақаларини тайёрлаш ўзлаштирилди. Умуман, бирлашма бўйича 37 хил кенг истеъмол буюмлари тайёрланмоқда. Бўлим мутахассислари, ишчи ва хизматчилари аҳоли эҳтиёжини ўрганиш, маҳсулотлар хилини кўпайтириш йўлида изланишмоқда. Бизда 30 дан зиёд технология шу мақсадда ўзлаштирилди.

Ҳозир янги буюмни тайёрлашни ўзлаштиряпмиз. Бу ёш болалар спорт комплексидир. Буюмнинг тажриба нусхаларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Бу спорт комплексига гимнастика халқаси, турник осма нарвон ва турник киради.

Бўлим асосан истеъмол моллари тайёрлайди. Шунингдек, 18-цехда трактор ва прицепларнинг 700 га яқин майда қисмлари тайёрланади, бу ерда ускуна ва дастгоҳлар ҳам кўп. Уларнинг кўплари авваллари бекор турар эди. Энди эса улардан хўжалик моллари магазинларида кам учрайдиган, турмуш учун жуда зарур сантехника шланглари тайёрлашда фойдаланилмоқда. Бу буюмлар шу цехдаги чиқиндилар ва ортиқча хом ашёлардан қилиняпти.

Болалар спорт комплексидан ташқари мактаблар учун спорт жиҳозлари ва махсус комплекслар тайёрлаш бўйича ҳам буюртмалар олинган. Дастлабки ана шундай комплекслар келгуси йили мактабларга етказиб берилади. Қайчи, йиғма каравот, омбир, йиғма соябон, болта, кранларнинг шпинделлари, қум учун контейнер сингари аҳоли учун зарур буюмларни ҳам кўплаб тайёрлайверамиз. Авваллари чиқит сифатида ташлаб юбориладиган металл, резина, тахтадан хом ашё сифатида фойдаланиш дастгоҳларнинг тўла қувватда ишлашини таъминлаш биз ишчиларга катта наф келтирмоқда. Аҳоли учун зарур буюмларни пешма-пеш етказиб беряпмиз. Бирлашмамизда кенг истеъмол буюмлари тайёрлашга бундан буён ҳам катта эътибор берилаверади.

Б. КАРИМОВ,
СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси.

Арзон қандиллар

...Мана, корхонанинг илғор 3-цехи. Бу ерда 120 дан ортиқ ишчи ишлайди. Цех бошлиғи бизни бир группа илғорлар билан таништирди. М. Ҳусаинова, А. Шаропова, М. Қосимова, Ш. Сидаренколар шу кунларда шахсий йиллик планларини бажариш арафасида туришибди.

Корхонанинг асосий цехларидан бири ҳисобланган бу цехда турли ҳажмдаги электр қандиллар ва ёритгичлар тайёрланяпти. Цех маҳсулотининг харидоргир бўлишининг сабабларидан бири тайёрланган буюмларнинг арзон ҳамда бежиримлигидир. Энг қиммат қандиллар 57 сўмгача бўлса, энг арзони 3 сўм 60 тийинни ташкил этади. Бироқ бу буюмлар арзонлигига қарамай пишиқ-пухта, қулай ва сифатлилиги билан ажралиб туради. Шу вақтгача корхона маҳсулотининг сифатсизлигидан меҳнаткашлардан биронта шикоят хати тушмаганлиги фикримизнинг далилидир.

Цех план-топшириқларни ҳамиша ортиғи билан бажаришга эришмоқда. Масалан, ўтган март ойини олайлик. Цех коллективи пландаги 208 минг ўрнига 224 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, топшириқни ортиғи билан адо этди.

Цехнинг бу муваффақиятига айниқса З. Лим бошчилик қилаётган бригада аъзолари муносиб ҳисса қўшишмоқда. Бригадада ўз касбининг усталари бўлган кишилар меҳнат қилишади. Бу коллектив ҳақида сўз борганда корхона аҳли уни ташаббускор деб атайди. Чунки корхонадаги кўпгина ташаббуслар биринчи марта мана шу коллектив томонидан кўтарилган. Ташаббуснинг эса қаноти бўлади. Кўп ўтмай бу янгилик барча коллективлар томонидан қўллаб-қувватланади.

— Корхона аҳли улкан мақсадларни кўзлаб меҳнат қиляпти. Ўн иккинчи беш йилликда 24 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришишимиз керак, — дейди бош инженер А Маткаримов. — Бу ҳозирги қувватимизни икки баробар ошириш демакдир. Бунинг учун имкониятлар яратилаяпти.

Ўзининг кенг истеъмол буюмлари билан эл эътиборини қозониб келаётган шаҳримиздаги электр рўзғор буюмлари заводи коллективининг меҳнати чиндан ҳам таҳсинга сазовор. Корхона йил сайин план-топшириқларни ортиғи билан бажариб келаяпти: биринчи квартал плани ҳам муваффақиятли якунланди!

Д. ОБЛАЕВ.

ШАНБА ОҚШОМИДА

Билиб қўйган фойдали

Жон роҳати, тан қуввати

Жазирама иссиқда, жисмоний меҳнатдан сўнг ҳордиқ чиқаришда бир пиёла хушбўй кўк чойга нима етсин! Умуман, бир пиёла чой жонга роҳат, танга қувват бағишлайди. Шунинг учун ҳам чой жаҳон халқларининг севимли ва хайрли ичимлигига айланган.

Кўпчилик мамлакатларда учрашув, дам олиш, айрим долзарб масалаларни ҳал этиш, тантанали меҳмондорчилик, никоҳ тўйлари, қабул маросимлари, айрим мамлакатларда футбол мусобақалари бир пиёла чойдан бошланади. Шри Ланкада: «Жаннатга олиб борадиган йўл бир пиёла чойдан бошланади», деган ибора бор.

Чой инсониятга жуда қадимдан, милоддан аввалги учинчи асрдан маълум. Ҳусайн Шерозий ўзининг «Маҳзан ал-адвия» («Дорилар хазинаси») асарида чойнинг келиб чиқиши ҳақида шундай дейди: «Бир куни Хитой шоҳи сарой аҳлларининг биридан ғазабланиб, уни бадарға қилган. Бадарға этилган киши узоқ вақтгача дарбадарликда юриб, ҳолдан тойган, обдон дармонсизланган. У оч қолиб, истеъмол қилиш учун таом қидириб сарсон бўлиб юрганида, тоғ этагидан қандайдир истеъмол қилса бўладиган ўсимликни топиб, уни чайнаб кўрган, ютган, шундан кейин унга бир оз қувват кириб, ўзини анча вақтгача тетик сезган. Бу дарбадар шаҳарга қайтгач, сарой аҳлларидан ўзига яқинроғига бошидан кечирганларини ва тоғ этагидаги учраган ўсимлик ўзига ҳаёт бағишлаганини гапириб берган. Бу гаплар шоҳнинг қулоғига етиб борган. Шоҳ уни чақириб, мазкур ўсимлик қаердалигини кўрсатишни, саройдаги табибларга эса шу ўсимликни текшириб, унинг тафсилотини ёзишни буюрган. Чой кишиларга ана шундан кейингина маълум бўлган».

Қомусий ўзбек олими Абу Райҳон Беруний чой тўғрисида: «Чой ўсимликларнинг бир тури бўлиб, Хитойда ўсади. Кишилар уни йиғиб, соя жойда қуритадилар, сўнгра қайнаган сувга солиб ичадилар. Чой ўзининг хусусияти билан мураккаб дори ўрнини босади», деган.

Чой етиштириш сирини дастлаб хитойликлар билишган. Чой ўсимлиги 1824 йилдан бошлаб Ҳиндистонда, 1875 йилдан бошлаб эса Шри Ланкада етиштира бошланган. XIX асрнинг биринчи ярмида Шри Ланка территориясидаги қаҳва дарахтлари касалланиб, нобуд бўла бошлаган. Даромад орқасидан қувувчи инглизлар қаҳва дарахтлари ўрнига чой экиш фикрига келганлар. Дастлабки кўчатни инглиз Жеймс Тэйлор Ҳиндистондан Шри Ланкага олиб келган.

Россияга чой дастлаб 1638 йилда дори сифатида келтирилган. 1833 йилда Қримда, 1846 йилда Грузияда — Сухуми яқинида тажриба учун чой экилган эди. Ҳозир Грузиянинг Қора денгиз соҳилларида, Озарбайжоннинг Каспий денгизи соҳилларида ва Краснодар ўлкасида етиштирилмоқда.

Чой асосан Осиё мамлакатларида экилади. Шунингдек, Африка ва Жанубий Америка мамлакатларида «Парагвай чойи» кенг тарқалган. Маҳаллий аҳоли парагвай чойининг баргини қайнатиб, чой ўрнида ичади. Мазкур чой махсус кўзачада тайёрланганлиги учун, шу идиш номи билан «мате» деб юритилади.

Чой дарахти (ёки бутаси) уруғидан ҳам, қаламчаларидан ҳам кўпаяди. Чой дарахтининг бўйи 5 метрдан 8 метргача боради. Ичиш учун мўлжалланган чой унча баланд эмас, паст бўйли, бута тарзида ўстирилади. Чой ўсимлигининг барглари тўқ яшил, гуллари эса очпушти ранг бўлади. Чой ўсимлигининг баргларидан ичимлик чой тайёрланади. Чой кўчатидан беш йилдан кейин ҳосил олинади. Бир туп чой ўрта ҳисобда 40 йилгача ҳосил бериши мумкин.

Чой териш машаққатли иш. Чой ҳосили — учидаги нозик барглари ҳар икки-уч ҳафтада бир маротаба териб олинади. Чойни одатда аёллар терадилар. Терилган чой барглари чой фабрикаларига юборилади. Бу ерда улар сўлитилади ва махсус машиналарда ҳимралади, муайян ҳарорат ва нам ҳавода ишлов берилади. Шундан кейин у қорамтир тусга кириб, хушбўй бўлади. Кўк чойни ҳам, қора чойни ҳам бир хил ўсимлик баргидан тайёрлаш мумкин. Кўк ёки қора чой ишлов бериш технологиясига боғлиқдир.

Чой парвариштталаб, нозик ва инжиқ ўсимликдир. У илиқ, нам иқлимдагина яхши ривожланади.

Чойнинг сифати у етиштириладиган жойнинг иқлим хусусиятига боғлиқ. Текисликларда етиштирилган чойга нисбатан тоғлар ва тоғ ёнбағирларида етиштирилган чой сифатли бўлади. Дунё бўйича энг сифатли чой Ҳимолай тоғларининг жанубий ёнбағридаги океан сатҳидан 1700—2200 метр баландликда жойлашган Даржилинг вилоятида бўлади. Демак, дунёда энг сифатли кўк чой—Хитойда, энг сифатли қора чой — Ҳиндистонда етиштирилади.

Кишилар чойни дастлаб дори ўрнида истеъмол қилганлар. Бундан 50 минг йил муқадам ёзиб қолдирилган қўлёзмаларнинг бирида: «Чой кишининг руҳини кўтаради, юракнинг ишини мулойимлаштиради, ҳордиқ чиқаради, тафаккурни жонлантиради, танани тозалайди ва енгиллаштиради, зеҳнни равшанлантиради», дейилган. Қадимги замонларда чойдан кўз касалликлари, шамоллаш, куйган жойни даволаш, кўнгил айниш каби бир қанча касалликларни даволашда фойдаланилган.

Чой — ҳақиқатан ҳам ажойиб ичимлик, у инсон аъзои-баданига халал бермаган ҳолда, кишини рағбатлантиради, дадиллаштиради. У киши танасидаги ортиқча ёғларни эритади, овқат ҳазм қилишни яхшилайди. Шу хусусиятлари туфайли чой дунёга машҳур бўлган. Чой Ер куррасининг ҳамма жойида, қумли жазирама чўлдан тортиб, йил бўйи ёмғир ёғиб турадиган нам ўлкаларда, доимий ёз — экватор атрофидан тортиб, доимий совуқ, доимий қиш — қутбий ўлкаларда ҳам хайрли ичимлик ҳисобланади.

Ер курраси бўйича ҳар йили тахминан 900 миллиард пиёладан кўпроқ чой ичилади. Европада, Америкада асосан қора чой истеъмол қилинса, Осиёда асосан, Ўзбекистоннинг шимолий қисми — Тошкент вилояти ва Қорақалпоғистонда қора чой, қолган вилоятларда кўк чой истеъмол этилади.

Қора чойга нисбатан кўк чой фойдали. Кўк чой мия фаолиятини яхшилайди, қон томирларининг қайишқоқлигини оширади. Кўк чой хавфли хасталикларнинг олдини олади. У радиактив нурлар зарарли таъсирининг олдини олади. Ҳозир Хитойда кўк чойдан нурланиш хасталигига қарши, Японияда эса рак касаллигига қарши асосий восита сифатида фойдаланилмоқда.

Японияда кўк чойга алоҳида эътибор берилади. Ҳамма жойда, поезд ёки самолёт йўловчисига ҳам, ишхонада ҳам, келган меҳмонга ҳам кўк чой тортилади. Япониядаги барча корхоналарда, энг камтарин кичик муассасада ҳам «чой тарқатувчи» аёл учун ўрин сақланади, уни «отякуми» («кўк чой тарқатувчи») деб юритадилар. Отякуми асосан 18-22 ёшли келишган, дилбар қизлар бўлиб, уларнинг вазифаси идоранинг барча ходимларини, ишчи ва хизматчиларини кунига камида уч маротаба кўк чой билан таъминлашдан иборатдир. Корхоналарга ташриф буюрган кишилар чой билан кутиб олинади.

О. МЎМИНОВ,
профессор.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

ЁМҒИР... СОАТ ЎРНИДА

Бразилиянинг Пара штатини ер юзидаги ёмғир энг кўп ёғадиган жой деб бемалол айтиш мумкин. Бу ердаги қариялар ҳатто ҳаво очиқ келган кун қачон бўлганлигини эслашолмайди. Маҳаллий аҳоли тинимсиз ёғадиган ёмғирларга шу қадар кўникиб кетганки, кун вақтини соатга қараб эмас... ёғингарчиликлар ўртасидаги танаффусларга қараб ҳисоблайди.

БАЙРАМГА ТАРАДДУД

Швейцариянинг Веве шаҳрида Чарльз Спенсер Чаплин туғилган куннинг 100 йиллигини (16 апрель) нишонлашга қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Буюк комедия актёри умрининг сўнгги йилларини худди шу ерда ўтказган эди.

Маҳаллий маъмурлар бўлажак воқеага тўла масъулият билан ёндошишмоқда. Бу ерда оммавий томошаларга, машҳур комик иштирок этган фильмларнинг намойишига тайёргарлик кўриляпти. Ҳозирча эса шаҳар кўчаларида ва унинг чеккаларида Чаплинга ўхшатиб гримланган мана шундай (суратда) ёш йигитчани учратиш мумкин. Ўткинчиларга яқинлашиб келаётган тантаналарни эслатиб туриш, уларни тадбирларда иштирок этгани таклиф қилиш унинг вазифалари қаторига киради.

Кейстон—ТАСС фотоси.

ЯҚИН КЕЛАЖАКДА

— Биласанми азизим, бугун идорамиз учун ниҳоятда кўнгилсиз кун бўлди. Тасаввур қиласанми, компьютер бузилиб қолиб, ҳамма ўз миясини ишга солишига тўғри келди...

Расм Англиянинг «Сан» газетасидан олинган, ТАСС фотохроникаси.

ОГОҲ БЎЛИНГ

Жарроҳлик соҳасидаги мюнхенлик мутахассислар наркоз остида операция қилинаётган бемор врачларнинг ўзаро суҳбатларини оқизмай-томизмай эшитиб туради, деган кутилмаган хулосага келишди. Бу демак, улар гап нималар ҳақида борганини эслаб қолишлари мумкин. Шунинг учун эндиликда практика билан шуғулланувчи барча хирургларга операция жараёнида қатъиян сукут сақлаш ҳақида фармойиш берилди. Бу ортиқча гап-сўзларни бемор эшитиб қолмаслигининг олдини олади.

КАМАРНИ УНУТИНГ!

Швециянинг Елливар шаҳрида истиқомат қилувчи ўн бир ёшли болакай бир неча марта камар билан савалаган ўз ота-онаси устидан шикоят қилиб, судга мурожаат этибди. Гап шундаки, Швецияда бир неча йиллардан бери болаларга тан жазоси берилишини ман этувчи қонун амал қилиб келади. Агар даъво ҳақиқатан ҳам ижобатга олинса болакайнинг ота-онаси қамоқ жазосига ҳукм қилиниши мумкин.

ШАНБА ОҚШОМИДА ШАНБА ОҚШОМИДА

Ҳабибулло ҚОДИРИЙ.

Шингил хотиралар

Бобом — Абдулла Қодирий (Жулқунбой) ҳақларида дадам — Ҳабибулло Қодирий жуда кўп хотиралар ёздилар, уларнинг баъзилари ҳаёт пайтларида чоп этилмай қолди. Қуйида дадам «Тошкент оқшоми» газетаси илтимоси билан ёзган, лекин ўзлари редакцияга топширолмаган хотираларни бобом Абдулла Қодирий туғилган кунлари — 10 апрель арафасида азиз оқшомхонларга тақдим этдим.

Шеркон ҚОДИРИЙ.

Ҳашар

Самарқанд дарвоза маҳалламизда Аҳмад қори (Жунайдулло ўғли) исмли киши бор эди. Ўзи кексайиброқ қолган, паст бўйли, мадраса-корхоналарда анча вақт ўқиган, диний китобларни кўп мутолаа қилган мулла, меҳнаткаш, бирор танобдан мўлроқ боғи бўлган, мева етиштириш, ер чопиш, экин экиш билан кун кўрувчи киши эди.

— Бир куни боғимда ер чопиб, озгина мош экай деб, ариқ олар эдим. Эшик тақиллаб Абдулла акам кириб келдилар. Улар енгил уй кийимида эдилар. Саломлашиб, «Келинг-келинг. Абдулла ака, марҳамат», дедим, уйга таклиф қилдим. У киши раҳмат айтиб, «Менга «Мухтасарул виқоя» керак бўлиб қолди, сизда бу китоб бўлса керак, бир-икки кунга фойдаланишга берсангиз», дедилар. «Бўлса керак, кириб қараб кўрайчи», дедим ва ичкарига йўл олдим. Орқамдан у киши сўрадилар: «Бу ариқни нима экишга тортяпсиз, тақсир?». «Мош экмоқчиман», дедим. Кириб китоблар орасидан қидира-қидира китобни топдим, олиб чиқиб қўлларига тутдим. «Раҳмат» дедилар китобни варақлаб кўриб ва хайрлашиб боғдан чиқа бошладилар. Қарасам, мен чиққунимча Абдулла акам мош ариқларини чиройлик қилиб тортиб қўйибдилар. Мен ҳайрон бўлиб, «Э, Абдулла ака, ўзингизни койитиб ариқларни тортиб қўйибсиз-ку!» дедим. У киши кулиб, «Ҳашар қилдим» дедилар ва кўчага чиқдилар. Мен шошганимдан у кишини кўчага кузатиб қўйишни унутибман... Абдулла акам кўп камтар, хоксор, меҳнаткаш киши эдилар.

Қўнғиз

Эшонгузар маҳалламизда, дадам билан тенгдош Саидғани исмли бир киши бўларди. Бир куни дадам шу киши тўғрисида кулиб ҳикоя қилган эдилар:

— Тошкентда биринчи дорилфунун (САГУ — 1920 й. Ҳ. Қ.) очилиб Саидғани ўқишга кирди. «Бизнинг маҳалладан ҳам бир олий маълумотли чиқаркан-да», деб қувондик. Бир-икки йил қатнаб ўқиб юрди. Кейин бир кун кўрсам, у Пиёнбозорда ошхона очиб савдо қиляпти. «Ҳа, Саидғани ишлар баҳай, ўқиш нима бўлди?» деб сўрадим. «Бўлмади, — деди у қўл силкиб. — Ўқишни йиғиштирдим».

— Нега?

— Икки йил ўқидим дорилфунунида... Нуқул нимани ўқитди дегин, ўртоқ? Илм қуригандай фақат қўнғизни... боши ундоқ, бўйни мундоқ, қаноти унақа, оёғи мунақа, асти қўяверасан... Шу ҳам ўқиш бўптими, илм бўптими?! Боре-е, дедим, қўнғизингдан ўргилдим, дедим, ташлаб юбордим. Қўнғизидан нима фойда менга, а, Абдулла!

Ягана

Самарқанд дарвоза маҳалламизда Пирназар деган кўнчилардан чиққан косиб бир киши бор эди. Ўзи ўрта ёш, бўйдор, бақувват, жиддий шахтсўз, жаҳолатли, саводсиз киши эди. Пирназар ака маҳалламизга қоровуллик қилса ҳам «сиёсат»га яхши тушунар, «Фалончилар қимор ўйнаган экан, уйларидан кечаси босиб олиб кетишибди, фалончининг иши терговга тушибди, фалончи ўғирлик қилиб қочган экан иши УРО (жиноят қидирув шуъбаси — Ҳ. Қ.) га топширилибти» деб баъзан дадамга «ахборот» берар эди. У боғ кўчамизда, Бўзсув яқинида яшар, ўғри, босмачи йўлтўсарларга аёвсиз эди. Агар бирор шубҳали одам маҳалламизга бориб қолса (айниқса тунларда) ва у одамнинг ёмон ниятдалигига ишонч ҳосил қилса ёки ўғирлик устида ушлаб олса, ҳеч ким билан маслаҳатлашиб ўтирмай тўғри жарга —Бўзсув бўйига олиб тушиб қўл-оёғини боғлаб сувга тепиб юбораверишини айтишар эди. Шунинг учун маҳалламиз доим тинч эди.

1933 йил бир мунча оғир келди, дон-таом камёб бўлди. Ҳатто шаҳар халқи ҳам ўзининг бир қарич ерини бўш қолдирмай дон-экин экди.

— Бир кун самоварда чойхўрлик қилиб ўтирсам, Пирназар кетмонини елкасига қўйиб гузарга чиқиб келди, — деб ҳикоя қилган эдилар Қодирий. — У «гурс» этиб кетмонини ерга қўйди-да, чойхона каравотига ўтириб «уҳ» тортди.

— Ҳа, деҳқон, чарчаган кўринасиз, боғ-деҳқончилик ишлари битай деб қолдими?

— Ҳа, —деди у чой чақириб. — Деҳқончилик ҳам сартопо даҳмаза бўларкан, ошна. Ер чоп, ариқ ол, сув қуй, экин эк, ўтоқ қил, ягана қил, чопиқ қил, буёқда хомток қил, хашак ўр, асти қўявер... Чойхўрликка чиқишга ҳам қўл тегмай қолди, азбаройи... Бугун, мана, картошкани ягана қилиб чиқдим... Энди, бир сув бериб юборсам, қарабсанки чопиғи ҳам келиб турибди-да...

Чойхўрларнинг қулоғи диккайди Бўриҳожи ака аста деди:

— Ўтоқ, ягана сув бергандан сўнг қилинарди, чоғи, Пирназарбой. Кейин, картошкани ягана қилинмайди-ку?..

— Э, ҳазилни қўйинг, Ҳожи ака, ўзим чарчаб турибман. Бир чойнак чойни беғалва ичиб олай!..

— Йўқ, беҳазил, Пирназар. Картошкани ягана қилмайди!

Чойхўрлар Ҳожи аканинг гапини кучлашди. Пирназар бўш келмади:

—Хайр, ягана қилинмаса нима-ю, қилинса нима?

— Қилинмаса, — деди Ҳожи ака, — ҳосил яхши бўлади, қилинса қарийб экканн уруғингизни оласиз-да, «бува деҳқон»...

— Вой, — деди Пирназар бўшашиб тушиб. — Бўлмаса, бува деҳқон бизни тозаям қўшқўллаб урибди-ку!..

⊙ СУРАТДА: Шеркон Қодирий дадаси Ҳабибулло Қодирий билан қўлёзмаларни кўздан кечирмоқда. (Сурат 1987 йилда олинган).

Ўзбекистон телевидениеси «Ёшлик» студияси коллективи томонидан тайёрланаётган «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» кўрсатуви томошабинларга манзур бўлмоқда. Унда бугунги куннинг долзарб масалалари кўтарилаётир. Мазкур кўрсатувнинг навбатдаги сони яқин кунларда зангори экран орқали намойиш этилади. Ёзувчи Маматқул Ҳазратқулов сценарийси асосида тайёрланган бу кўрсатувга Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Мираббос Мирзааҳмедов режиссёрлик қилди. Бунда ўзаро муносабат, яхшилик, шу билан бирга ҳамма ҳам яхшиликка яхшилик билан жавоб қайтаравермаслиги ҳикоя қилинади.

СУРАТДА: кўрсатувдан лавҳа.

С. Маҳкамов фотоси.

Халқ бахшилари

Ўзининг ошуғлар мактаби билан машҳур бўлган Кировобод диёрида асрлар давомида тиллардан тилларга ўтиб келаётган халқ достонлари янгради. Бу ерда Закавказье, Ўрта Осиё, Қозоғистон ва Доғистон халқлари ёш бахши-мусиқачилари конкурси бошланди. Конкурсда 150 дан ортиқ ошуғ, оқин, бахши ва жирчи иштирок этмоқда.

Мазкур конкурс мамлакатимизнинг турли гўшаларидан Кировободга келган қадимий санъат ихлосмандларида катта қизиқиш уйғотди. Бу тушунарли, албатта. Мусобақа ёш истеъдодларни аниқлаб олишга ёрдам беради. Халқ оғзаки ижодини бундан кейин ҳам унинг кўп асрли анъаналари билан тўлалигича сақлаш ва бойитиш ана шу ёш истеъдодларга боғлиқ.

Конкурснинг биринчи кунидаёқ Озарбайжоннинг Келбажар районидаги «Етти гўзал» ансамблининг 13 ва 14 ёшли бахшилари Чимноз Геюшева ва Севинж Черкезова барчани мафтун этдилар. Ҳатто ҳакам аъзолари ҳам ёш ижрочиларни қарсаклар билан олқишладилар. Ҳакам таркибига иттифоқдош республикалар, Москва, Ленинграднинг таниқли композиторлари, музикашунослари, фольклорчи олимлари кирганлар.

Турмуш чорраҳаларида

«Ўзимизнинг қизимиз»

«—Салима ажойиб қизда!», «Хушмуомалалигини айтмайсизми!», «Кулиб туришини-чи!».

Ҳа, Салима кўз олдимизда шундай катта бўлди.

Биз подъезд аҳли у билан фахрланардик. Уятчан, ҳаёли қиз эди у. У ўнинчини аълога битирди. Медицина институтига ўқишга кирди. Ўқишга кетаётганда ва қайтаётганда биз унга ҳавас билан боқардик. Қоматлари мавзун эди унинг.

— Кунимизга яраб қолар...
— Дардимизга дармон бўлади...

— Узоқдаги қариндошдан — яқиндаги қўшни яхши! Кунлар ўтаверди. Унинг орқасидан йигитлар эргашиб келадиган бўлди. Совчиларнинг кети узилмай қолди.

— Бахтли бўлсин-да, ишқилиб...

— Ўқишни тугатиб олса бўларди-да.

Бироқ... уни «илиб» кетишди. Тўртинчи курсдан эрга бериб юборишди.
— Омадли бўлади.
— Бахти кулади!

Бироқ... қизимиз битта боласи билан қайтиб келди. Куёвини қарғадик, хотин кўр қилади, дедик. Биз айб кимда эканини билмасак ҳам, куёвни айблаб, қизимизни оқладик.

Қизимиз аввалгидек подъездимизда яшай бошлади. Яна ўша табассум, яна ўша мавзун қомату, хушмуомалалик...

Биз қўшнилар, энди унга катталарга муомала қилгандек муомала қилардик. Ахир у улғайди, болали бўлди, салкам врач. Биз ундан маслаҳат сўраб кирадиган бўлдик.

— Ўқишни тугатиб олай, — деди қизимиз. — Ҳозир тажрибам йўқ.

Қизимиз ўқишни ҳам тугатди. Касалхонада ишлай бошлади.

Бир куни қўшниларимиздан бирининг боласи қаттиқ иситмалаб қолди. Қизимизни чақирдик.

— «Тез ёрдам» чақира қолинглар, мазам бўлмай турибди, — деди қизимиз.

Хафа бўлмадик. Мазаси йўқ одамнинг кўнглига қил ҳам сиғмайди-да.

Кампирим касал бўлиб қолди. Қизимизга чопдик.

— Болам инжиқланиб турибди, — деди қизимиз ва чиқмади.

Нима дейишимизни билмай қолдик.

Аёлларимиздан бири врачга қатнаб укол оларди. Бир куни мазаси қочиб бормади. Қизимизга чиқди.

— Ойимга укол қилаётган эдим... Нинани қайнатишга эринаман... — мижғовланди қизимиз.

— Ўзим қайнатиб бераман, — деди қўшни.

Қизимиз қизарди, нима дейишини билмади, оғирини бир оёғидан иккинчисига олди. Қўшни тушунди.

— Майли, қизим, — деди у ва кўнгли оғриб чиқиб кетди.

Бу ҳол бир эмас, бир неча марта такрорланаверди. Қизимиз ҳар гал баҳона топарди. «Нима ҳам қилардик, — дедик ўзимизга ўзимиз, — ахир у ўзимизнинг қизимизда!». Охири унга омад тиладик ва ўзаро дедик: «Нима бўлса бўлсин-у, ишқилиб эри тезроқ олиб кетсин-да!».

М. ХАСАНОВ.

Кекса жангчи ўйлари

Жангчи дўстим, хаёлларинг
сомон йўлидай,
Орзуларинг оламига
бўлганми қанот,
Кексаликнинг ҳассасини
тутиб қўлингда,
Йигитликнинг ўтли даврин
айлармисан ёд.
Хотиралар худди баҳор
шабадасидай,
Юрагингни елпиб ўтиб,
урурми туғён,
Ширин дамлар умрнинг
гул ифодасидай,
Етаклармн сени ёрқин
йўлларга ҳар он.
Ўтган ёшлик йилларию,
фронт йўллари,
Тенгқурларинг бурч азмини
эслайсан ҳамон,
Бўлдинг жангда Ватан
кўнгиллилари,
Ғалабанинг қиличларин
чархлаганда қон.
Турар қўшнинг хонасида,
кўҳна деворда,
Жангга кетган тенгдош
дўстинг тишлаб кетган нон,
Юзга кирган онаси бор,
у умидворда,
Қотган нонга қарар ўксиб,
қоришган армон.
Фарзанд эса бўронларнинг
бўлган учқуни,
Она қалбин қиймалайди
фидойи жони,
Мард бўлмаган ёвуз ёвнинг
ожиз тутқуни,
Ундан дарак бермаса-да,
турибди нони.
Мардлар бўлар на мардлиги,
на номи маълум,
Лекин улар эл эркида
боқий умри бор,
Юлдузларнинг қаторидан
жой олар мангу.
Элга келган ёғдуларда
улар нури бор.

НАЗАРМАТ.

Ҳар тўғрида

⊙ Ўнли каср биринчи маротаба улуғ ўзбек олими Ал-Коши томонидан ишлатилган. У «Арифметика учун калит» асарида ўнли касрни ишлатади, улар устида амаллар бажариш қоидаларини кўрсатади, бу қоидаларни мисоллар билан тушунтиради, каср ёзилишининг янги системаси ҳақида тўла маълумот беради.

⊙ Европада ўнли касрни истеъдодли инженер ва олим Симон Стевин (1548—1620 йиллар) кашф этган. 1585 йилда С. Стевин ўзининг «Ўнлик ҳақида» китобини ёзган эди.

⊙ Ўлчовларнинг метр системаси Францияда буюк француз революцияси даврида киритилган эди. Ўлчовларнинг янги системасини ҳал қилишга ўша даврнинг машҳур олимлари Бертолле, Борда, Логранж, Лаплас, Деламбр ва бошқалар жалб қилинган эди.

Узунлик бирлигининг доимийлигини таъминлаш мақсадида олимлар уни ер шарининг ўлчовлари билан боғлашга қарор қилганлар.

Олимлардан Деламбр ва Метр ер меридианининг ёйини ўлчаб, унинг чорагига тенг ёйнинг узунлигини топадилар. 1795 йил 7 апрелдаги қонунга биноан ер меридиани чорагининг ўн миллиондан бир бўлаги узунликнинг янги асосий бирлиги сифатида метр деб қабул қилинди.

Даво—совуқ сув

Совуқ сувнинг (музли бўлса яна яхши) куйганга соз даво эканлигини австралиялик профессор Граунде исботлаб берган. Совуқ сув куйиш натижасида пайдо бўладиган қаваришнинг олдини олади. Тери ости қил томирларининг шикастланишига йўл қўймайди ҳамда оғриқни зўриқтирмайди. Тўғри, бундай шифони енгил куйганда, шу заҳотиёқ қўллаш керак.

Варшава касалхоналаридан бирида яраларни даволашда янги бир усул қўлланилган эди. Шу усулга кўра, газак олган яра ичидаги ҳаво оддий асбоб ёрдамида сўриб олинади.

Шундан кейин яра тезда битиб кетади. Чунки яра орасидан ҳаво чиқарилгач, тўқима ичидаги босим пасаяди ва тўқима қатламлари кўп вақт ўтмай бир-бирига жипслашади.

Тўпловчи: **А. АЛИЕВ.**

Қулоққа чалинган гаплар

⊙ **«Дарахтни силкитсанг ўнта йигит ёғилиб тушади».**
(Қизнинг йигитга жавоби).

✦ **Агар сизнинг «юришингизни» билиб қолсам, тўнимни тескари кияман».**
(Ошиқ йигит гапидан).

⊙ **«Майли, бахтли бўлинг! Энди пешонамга ёзилгани билан турмуш қураверамандa...».**
(Бўшанг йигит тилаги).

Мухтор СУЛАЙМОНОВ,
ТошДУ студенти.

Корректор дафтаридан

⊙ Уч толали аёл.
⊙ Том калла.
⊙ Пишлоқ клуби.
⊙ Мойил мақом шеър.
⊙ Бозор кўрмаган йигит.
⊙ Балоғат ошига етмаганлар.
⊙ Оғзини чойлаб қўйдим.
⊙ Жон дўкони.

Суҳбатилла **НОРХЎЖАЕВ.**

«Гўзаллар гўзали»

Қачонлардир уч маъбуда гўзалларнинг гўзали бўлиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун баҳслашган ва бу баҳс охир-оқибатда Троя урушининг бошланишига олиб келган эди. Бизнинг давримизда бундай ўта кўнгилсиз воситалардан фойдаланишнинг ҳожати йўқ. Одамлар гўзаллик конкурсини ўйлаб чиқарганларидан бери роппа-роса 100 йил ўтганлиги маълум, бундай масалалар ана шу давр мобайнида бутунлай тинч йўл билан ҳал қилинмоқда. Мамлакатимизда ҳам «Гўзалларнинг гўзали» номини олиш учун Брестдан то Владивостоккача бўлган оралиқда беллашувлар ўтказилмоқда. Ўтган йили Тошкент гўзаллари ҳам тож учун курашни бошлаб юбордилар. Бундай мусобақалар кенг ёйилмоқда. Май ойи бошларида «Ўзбекистон маликаси» биринчи республика конкурси ўтказилиши мўлжалланмоқда. ЎзТАГ мухбири Э. Тухфатуллина конкурс ташкилот комитетининг раиси, «Санъат» журнали масъул секретари Анвар ЖЎРАБОЕВдан шу ишларга тайёргарлик тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

— Анвар Жўрабоевич, бундай мусобақалар ўтказишда тажрибангиз борлигини биламиз. Сиз Тошкент гўзалини танлаб олган ҳакам ҳайъати аъзоси бўлгансиз. Лекин ўшанда жанжал бўлгани эсимда...

— Ҳа, шундай воқеа бўлганди. Ўша жанжал нимадан келиб чиққанлигини тушунтириб беришни хоҳлардим. Мен тож учун даъвогарларнинг бири Наташа Коганга олдиндан тайёрлаб қўйилган саволларни беришаётганини сезиб қолдим. Булар «Уйғониш даври рассомининг номини айтинг» ёки шу қабилдаги саволлардан иборат эди. Бу конкурснинг бошқа қатнашчиларига нисбатан адолатсиз кўринди. Чунки уларнинг ҳаммаси тенг ҳуқуққа эга бўлиши керак эди. Ўзимни тутолмадим, ўрнимдан турдим ва Наташага иккита савол бердим: «Қайси йилдан бошлаб Тошкент Ўзбекистоннинг пойтахти бўлган?», «Тошкентда Пушкинга ўрнатилган ёдгорликнинг муаллифи ким?» Бу саволларга жавоб беролмаган Наташа сукут сақларди. Ўшанда ҳакам ҳайъатининг раиси мени холис эмасликда айблади. Бу билимлар конкурси эмас, балки гўзаллик конкурси деб овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум қилди. Мен шаҳримизда яшайдиган ҳар қандай қиз, ҳатто у гўзал бўлмаса ҳам, жонажон ўлка тарихини билиши кераклигига ишонаман. Ўтган конкурсда йўл қўйилган хатоларни бу гал тайёргарлик кўришда ҳисобга оладиган бўлдик. Бу галги конкурс аввалгисидан бутунлай фарқ қилади, у ёшларнинг ижтимоий фаоллигини оширишга, қадимий халқ расм-русумларини тиклашга, халқ оғзаки ижодини тарғиб қилишга қаратилган.

— Ҳар қандай ҳолда ҳам «Гўзалларнинг гўзалини» аниқлаш асосий мақсад бўлиб қолади-ку! Шундай экан бу конкурснинг аввалгиларидан фарқи нимада?

— Албатта, биз революция қилмоқчи эмасмиз. Ҳамма ерда бўлганидек, бизда ҳам гўзалларни танлаб олиш принципи ўшандайлигича қолади. Лекин гўзаллик қандай тушунча...

— О, бу масала устида кўп асрлардан бери бош қотириб келишмоқда, лекин шу вақтгача аниқ бир тушунча йўқ. Ҳар ким гўзалликка турлича қарайди, ўзича ёндашади.

— Фикрингизга қўшиламан. Бинобарин, менинг тушунишимча, гўзаллик бу табиий кўркамлик ва маънавий бойликнинг уйғунлашиб кетишидир. Боюрўй конкурсларда ақл-заковат, чуқур мушоҳада, ўзини тута билиш асосий мезон бўлиб қолаётганлиги бежиз эмас. «Гўзалларнинг гўзали» деймизми, «Қиролича» ёки «Малика» деймизми, хуллас, бир сўз билан айтганда, энг гўзал қиз ўз шаҳри, ўз ўлкаси, республикаси, мамлакатининг тимсоли бўлиши лозим. Бугунги кунда қадди-бастининг кўриниши ва ташқи жиҳатдан нозанинлиги ҳеч кимни қониқтирмаслиги маълум. Масалан, Бельгияни олайлик. У ерда ана шу номга толиб бўлган қизлар камида учта тилни билишлари зарур. Саралаш комиссияси даъвогарлардан география, сиёсат, маданиятдан ҳам жуда қаттиқ имтиҳон оладилар. Ўтган гал бизда шундай ҳодиса рўй берди — асосан европача гўзалликка эътибор қилинди. Фақат ташқи кўринишгина биринчи даражали бўлиб қолди. Бу билан ўтган йили ғолиб чиққан синглимизни ҳечам хафа қилмоқчи эмасман — у ҳақиқатан ҳам гўзал, лекин Шарқ гўзали дедикми, шундай бўлиши керак. Конкурсда ўзбек қизлари жуда кам қатнашдилар. Биринчидан конкурс бошланишиданоқ, фақат рус тилида ўтказилиши мўлжалланди. Иккинчидан, кўпчилик чўмилиш кийимларида чиқишдан уялди.

— Дарвоқе, яқинда «Правда» газетасида Бельгия «қироличаси» билан суҳбат босилди. У ҳозир чўмилиш кийимида чиқиш шарт эмас, деб ҳисоблайди, энг муҳими қизнинг умумий қиёфасидир. Жисмоний гўзаллик, латофат ва назокатни оддий иш кийими ёки байрам либосларида ҳам илғаб олиш мумкин. Бу гал қандай, аввалгидек, яланғоч бўлиш шартми?

— Йўқ, шарт эмас. Бинобарин «Осиё гўзали» унвони учун ўтказилган сўнгги халқаро конкурсда ҳам бундай бўлмади.

— «Ўзбекистон маликаси» кўригининг шартлари қандай? Энг латофатли шарқона қизни излаётган экансиз, бу конкурсда маҳаллий миллат вакиласи, албатта, қатнашиши керак, деган маънони билдирадими ёки унда барча хоҳловчилар қатнаша оладими?

— Республикамизнинг 16 ёшдан 28 ёшгача бўлган, ҳар қандай миллатга мансуб қизлари ана шу унвонни олиш учун курашда ўз кучларини синаб кўришлари мумкин. «Гўзалларнинг гўзали» икки асосий босқичдан сўнг аниқланади. Биринчи босқич барча областлар ва Қорақалпоғистонда бўлади. Хоразм ва Сурхондарёда бундай конкурслар ўтказиб бўлинди. Хоразмда Хива гилам фабрикаси ғолиблар учун соврин сифатида қўлда тўқилган учта гилам тайёрлаб қўйди, маҳаллий телевидение эса ғолибни студияда дикторлик қилишга таклиф этмоқчи. Якунловчи давра Тошкентда, 3 майдан 7 майгача ўзбек ва рус тилларида ўтказилади. Унда областларнинг ҳар биридан ва Қорақалпоғистондан учтадан ғолиб қатнашади. Қизлар ўз гўзалликларини кечки, миллий, рақс ва кунда кийиладиган либосларда намойиш этишлари керак бўлади. Лекин бу конкурс ана шу шартларни бажариш билан тугайди, деган маънони билдирмайди. Хотин-қизлар неча-неча асрлардан бери риоя этиб келаётган гўзал урф-одатларимиз, анъаналаримиз бор, лекин улар кейинги вақтларда негадир унутила бошлади. Биз гўзал қизларимиз қандай қилиб алла айтишларини, қандай уй бекаси эканликларини, жонажон ўлка тарихини, халқ оғзаки ижодини, миллий либос турларини, тақинчоқларни билиш-билмасликларини аниқлаб олишни хоҳлардик.

— Лекин бундай мусобақалар «Балли, қизлар!» конкурсига айланиб қолмасмикин?

— Мен биз учун фақат ташқи қиёфани эмас, айни вақтда гўзаллик ва ақл-заковатнинг қай даражада уйғунлашганини аниқлаш муҳим эканлигини айтган эдим. Бунинг устига, ҳар бир қизнинг ўзига хос жозибаси бор. Шаҳарлардагина эмас, қишлоқларимизда, овулларимизда ҳам ажойиб гўзал вакилалар кўп. Агар сезган бўлсангиз, ҳар қандай даражадаги — ҳатто халқаро даражадаги конкурсларда ҳам қишлоқ жойлардан ғолиб чиққанлар умуман йўқ. Қишлоқлардаги қизларимизни шу ишга жалб этишни, ўз кучлари, билимлари, савияларини синаб кўриш, ўзларини кашф этиш имкониятлари борлигига уларнинг диққат-эътиборини тортишни конкурсга тайёргарлик давридаги энг муҳим вазифалардан ҳисоблаймиз. Яъни қобилиятли, гўзал ва истеъдодли қизларни кўпроқ аниқлаш ниятидамиз. Улар орасида бўлажак стюардессалар, телевидение дикторлари, театр ёки кино артистлари, маданият соҳасининг ходимлари топилади, деб умид қиламиз.

— Конкурсни таъсис этувчилар ва унинг мутасаддилари ҳақида гапириб берсангиз. Ҳакам ҳайъатида кимлар бор?

— Конкурсни республика Ёшлар уйи, «Санъат» журнали, «Ёш ленинчи» газетаси ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳузурида яқинда ташкил этилган ёшлар хўжалик ҳисобидаги экспериментал уюшмаси таъсис этдилар. Ёшлар уюшмаси рекламалар чиқаришни ва хоналарга тўланадиган ҳақнинг бир қисмини беришни ўз зиммасига олди. Мутасаддилар орасида Покистоннинг «Аббос интернейшнл тредерз» фирмаси, «Малика» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент заргарлик заводи, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, чинни заводи, пардоз-андоз буюмлари фабрикаси, хотин-қизларнинг «Саодат» журнали бор. Конкурснинг эмблемасини «Услуб» марказининг дизайнер рассомлари яратишди. Тошкент заргарлик заводида миллий услубда дид билан чиройли қилиб ишланадиган тож тайёрланмоқда.

Биз ҳакам ҳайъатига турли касб вакилларини таклиф қилдик. Ҳозир уларнинг барчасини ном-баном айтиб ўтирмайман. Ҳакам ҳайъатида хореографлар, моделерлар, сартарошлар, косметолог врач, ёзувчилар, рассомлар, кинематографчилар бўлади.

— Конкурсдан тушадиган даромадлар қандай тақсимланади?

— «Ўзбекистон маликаси» конкурси хайр-эҳсон тадбири эканлигини айтишни унутибман. Фойданинг ярмини ўзбек совет адабиётининг ўтмишда репрессия қилинган буюк намояндаси Абдулла Қодирий уй-музейини ташкил этиш учун бериш ниятидамиз. Ўзингизга маълум, муаллифнинг «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» асарларида аёл гўзаллиги, унинг қадр-қиммати, маънавий бойлиги катта меҳр ва ҳис-туйғу билан тараннум этилган. Қолган маблағлар ҳам хайрия мақсадларига сарфланади.

— Конкурсда нечта ғолиб аниқланади? Уларни нима кутяпти?

— «Малика» унвонига уч гўзал сазовор бўлади. Биринчи ўрин эгасига видеомагнитофон берилади. Уларнинг учови ҳам хорижий мамлакатларнинг бирига сафарга жўнайдилар. Бу мамлакатларни ўзлари танлаб оладилар. Бундан ташқари, мутасаддилар ҳам совринлар таъсис этишган. «Ўзбекфильм» студиясининг режиссёри Б. Холиқов конкурс ғолибини ўз фильмида суратга олиш истагида эканлигини айтди. Ким маррага биринчи бўлиб етиб келаркин — буни май ойида биламиз, ҳозир эса тайёргарлик ишлари давом этмоқда. Қандай қилиб малика бўлиш мумкин, деган саволга шундай жавоб бермоқчиман: буни гўзаллик конкурсида қатнашсангиз билиб оласиз. Фақат, тортинманг!

10 апрелдан—16 апрелгача Телепрограммалар

Душанба, 10 апрель

⊙ Ўз ТВ

15.00 «Англаш». Телефильм. 15.25 «Комендантлик соати». Бадиий фильм. 16.45 Табиатшунослик. Ўзбекистонда баҳор. 17.15 «Йўл». Телевизион бадиий фильм. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Соябон». Мультфильм. 18.20 Болалар учун. «Бойчечак». 18.50 ЎзССР Давлат телерадиоси Д. Зокиров номли халқ чолғу оркестрининг концерти. Программада: Ўзбекистон композиторларининг янги қўшиқлари 9.30 «Сўздан амалий ишга». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон Алоқа министрларининг регионал кенгаши ҳақида (рус.). 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Енисейнинг юқорисида». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.55 «Инсон ва қонун». Кооперацияда ҳуқуқларнинг бузилиши ҳақида. 21.30 Москва «Время». 22.05 Иркутск области санъат усталари ва бадиий коллективларининг концерти. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. Кўрсатув тугагач — кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Баҳор жилолари». 19.55 «Генерал Раҳимов». Бадиий фильм.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бир хушчақчақ дўстим бор». Бадиий фильм.

⊙ МТ

7.00 «120 минут». 9.05 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари: «Жонли ўйинчоқ», «Дарбадар тўтининг қайтиши», «Қувноқ карусель», «Алдоқчилар қасри». 9.50 «Футбол шарҳи. 10.20 «Ғалати кўргазма». Бадиий фильм. 11.50 Янгиликлар. 12.00 Поволжье халқларининг рақслари. 12.20 «Ҳайвонот оламида».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 А. Руссель. «Бахус ва Ариадна» балетидан сюита. 16.30 «Кра. Кра». Латвияда халқ театрларини ривожлантириш проблемаси ҳақида ҳужжатли фильм. 16.50 «Онам, дадам ва мен». 17.20 Болалар соати (француз тили дарси билан). 18.20 Фашист қамоқ лагерлари тутқунлари озодлиги халқаро кунига. «Бизни кечиринг...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 18.45 Футбол шарҳи. 19.15 Мультфильмлар: «Ёқмаса—эшитма», «Азиз опажоним». 19.35 «Қаҳрамонни кутмайлик». Суздалда бўлиб ўтган иқтисодчиларнинг Бутуниттифоқ кенгаши ҳақида, регионал хўжалик ҳисоби ҳақида. 20.05 А. П. Чехов театри. «Олчазор». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли. 21.30 «Время». 22.05 «Олчазор» фильм-спектаклининг давоми. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.35 «Тео Адам таклиф этади». Музикали программа (ГДР телевидениеси).

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Парижда рус мавсуми». Илмий-оммабоп фильм премьераси («ЛНФ»). 9.35, 10.35 Н. В. Гоголь. «Ўлик жонлар». 8-синф. 10.05 Итальян тили. 11.05 «Сиз яратган боғ». 11.35, 12.35 Биология. 6-синф. Гидра, медуза ва бошқалар. 12.05 «Кўришга ёрдам берувчи рақамлар». Илмий-оммабоп фильм. (Буюк Британия). 13.05 «Онам эрга тегди». Бадиий фильм, субтитр билан. 14.25 Янгиликлар. 14.35 «Қишлоқ хўжалиги». Киножурнал. 14.55 «Оламда қўшиқ яшар». Пятигорскдан кўрсатилади.

* * *

17.35 Янгиликлар 17.45 «Ҳаётимиз ўзи нима? Ўйинми?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. (Новосибирск). 18.05 Стол тенниси. Жаҳон чемпионати. ГФРдан кўрсатилади. 18.45 Томошабинсиз концерт. 19.15 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Темз телевижн» билан беш кеча (Буюк Британия). «Фиръавн». Лондон полициясининг иши ҳақида кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. — «Осон иш». 21.00 «Инглиз боғи». Ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.00 «Темз телевижн» билан беш кеча» (давоми). «Тенги йўқ Бестер Китон». Америка комигининг ҳужжатли фильм-портрети. 23.05 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор). 23.35 Янгиликлар. 23.45 А. Скрябин. Фортепьяно учун соната-фантазия. 24.00 Баскетбол. СССР чемпионати. Хотин-қизлар. Суперфинал. МАСК. — «Горизонт». 2-тайм.

Сешанба, 11 апрель

⊙ Ўз ТВ

15.00 «Менинг Ватаним». Кинопрограмма. 16.00 «Малина виноси». Бадиий фильм. 17.30 «Мактаб манзаралари». Фильм-концерт. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Егор бобонинг эртаклари». Мультфильм. 18.30 Ўсмирлар учун. «Камалак». 19.15 «Давлат манфаати». Белоруссия ва Ўзбекистон сабзавоткорларининг шаҳарликларни сабзавотлар билан таъминлаш тажрибаси ҳақида (рус.). 20.00 «Ахборот». рус. 20.30 Шу куннинг долзарб мавзуси. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ёзувчи ва замон». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Анъана ва замон». Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Идеология комиссиясининг халқ байрамлари ва маросимларни тиклаш муаммолари юзасидан ишчи группаси аъзоларининг чиқиши. Кўрсатувни Ўзбекистон халқ ёзувчиси П. Қодиров олиб боради. 23.15 Ўзбекистон ССР халқ артисти Н. Ҳамроқулов куйлайди. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Қўра ўчиб қолмаслиги учун». Ҳужжатли фильм. 19.50 «Жангчи она алласи». Бадиий фильм. 21.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». Тошкент области Бўстонлиқ районида ижара пудратини жорий этиш ҳақида.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ошкор қилинмаслиги керак». Бадиий фильм.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Олчазор» Фильм-спектакль. 11.40 Янгиликлар 11.50 «Бу бўлган... бўлганди...». 12.05 Болалар соати (француз тили дарси билан).

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Орнамент» рус халқ чолғу ансамблининг концерти. 16.50 «Қишлоқ истиқболлари» туркумидан телевизион ҳужжатли фильмлар. 17.30 «Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади». ЧССР болалар фольклор коллективларининг концерти. 18.15 «Биринчи сакраш». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 18.30 Компьютер билан мулоқот. з9.45 «Дунё воқеалари». 19.30 «Сиз бунга қодирсиз». 20.00 Останкино концерт студиясида педагог М. П. Шчетинин билан учрашув. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Кинорежиссёр—А. Сокуров фильмлари. Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Тунги қурбон» («ЛСДФ»), «Москва элегияси». («ЛСДФ»). 24.00 «Дунё воқеаалари». 00.15 Лариса Долина куйлайди». Фильм-концерт премьераси («Лентелефильм»).

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Техника тараққиёти: ўзгаришлар даври». Илмий-оммабоп фильм премьераси. («ЛНФ»). 9.35, 10.35 География. 7-синф. СССР денгизлари. 10,05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 ПТУ ўқувчиларига. Астрономия. Юлдузли осмон. 11.35, 12.35 География. 6-синф. Жанубий Осиё. 12.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Темз телевижн» компаниясининг программаси. (Буюк Британия). «Фиръавн». Лондон полициясининг иши ҳақида кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. — «Осон иш». 13.35 «Инглиз боғи». Ҳужжатли фильм. 14.05 Янгиликлар. 14.15 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (давоми). «Тенги йўқ Бестер Китон». Америка комигининг ҳужжатли фильм-портрети. 15.15 Ритмик гимнастика. 16.00 «Биз ва мен». Ҳужжатли фильм.

* * *

17.30 Янгиликлар. 17.40 Ритмик гимнастика. 18.25 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. Мурманск телевидение студиясининг программаси. 19.15 Космонавтика кунига. «Тайёр эканлигинг ҳақида ахборот беришингни сўрайман». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. (Боку). 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Темз телевижн» билан беш кеча (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия — «Уч доно маймун». 21.00 «Юриш сиздан...» Комедияли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Темз телевижн» билан беш кеча (давоми). Поп-музика концерти. 23.15 Янгиликлар. 23.20 Хоккей. Миллий хоккей лигасининг чемпионати: АҚШдан кўрсатилади.

Чоршанба, 12 апрель

⊙ Ўз ТВ

15.00 «Ола-Тоо жилолари». Ҳужжатли фильм. 15.10 «Жангчи она алласи». Бадиий фильм. 16.30 Бутуниттифоқ болалар ва ўсмирлар музикаси ҳафталиги ҳамда «Санъат байрами» республика кўрик-конкурси қатнашчиларининг концерти. А. Навоий номли Давлат академик Катта театридан трансляция пайтида ёзиб олинган (такрор.). 17.30 Физика. Электролитларда электр токи. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». Тошкентда ўтказилган Совет — Куба фестивалига бағишланган кўрсатув. 18.50 «Пахтачилик: тажриба ва муаммолар». «Экиш: суръат ва сифат». 19.20 Адабий театр. А. Орипов. «Ўзбекистон — Ватаним менинг». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Шундаймасдиров». Катталар учун мультфильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Рақслар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» 23.05 «Тошкент студияси кўрсатади. «Шаҳарликлар». Тошкент ва тошкентликлар ҳақида телевизион кўрсатув. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Оқсоқ дарвиш». Бадиий фильм. 21.00 Кинолавҳа. 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс». Информацион кўрсатув. 21.15 «Гагарин юлдузлари». Фильм-концерт.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ак оргоо Корком онор коростуусу». 23.15 «Парвоз» Бадиий фильм. 1-серия. (рус.).

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Бу фантастик олам». 10.15 Останкино концерт студиясида педагог М. П. Шчетинин билан учрашув. 11.45 Янгиликлар. 11.55 «Саёҳатчилар клуби».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори. 16.20 «Музикали хазина». А. Даргомижский романслари ва қўшиқлари. 17.05 «Конспектсиз». Олий мактабда ўқитиш муаммолари ҳақида ҳужжатли фильм. 17.35 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 18.35 «Қалбга яқин қўшиқлар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Космонавтика кунига. «Инсон. Ер. Коинот». 20.30 П. И. Чайковский. «Уйқудаги гўзал». «Шчелкунчик», «Оққуш кўли» балетларидан парчалар. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Жаҳон авиация ва космонавтика кунига. «Ватан қанотлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. («Экран»). 1-фильм. — «Парвоз пайти келди». 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 «Ватан қанотлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм. — «Само фидойилари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Мебиус япроғи». Илмий-оммабоп фильм премьераси (Свердловск). 9.35, 10.35 Теварак-атроф билан танишиш. 2-синф. Ҳар доим бўлсин қуёш! 9.55 «Фан ва техника». Киножурнал. 18-сони. 10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.55 «Фан ва техника». Киножурнал. 19-сони. 11.05 ПТУ ўқувчиларига. Биология. Ч. Дарвин. Ҳаёти ва илмий асарлари. 11.35, 12.35 А. Н. Толстой. «Рус характери». 6-синф. 12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия — «Уч доно маймун». 13.35 «Юриш сиздан...» Комедияли фильм. 14.05 Янгиликлар. 14.15 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (давоми). Поп-музика концерти.

* * *

17.20 Янгиликлар. 17.30 Иллюзион «Гюлли». Бадиий фильм (Грузия Госкинопроми 1927 й.). 18.50 «Бўталоқ ҳақида». Мультфильм. 19.00 Тоғли Олтой автоном области телевидение ва радиоэшиттириш комитети. Тоғли Олтой телевидение студиясининг программаси. 20.05 «Шунақа иш». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Темз телевижн» билан беш кеча (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Боодоблик ташрифи». 21.00 «Инглиз уйи». Ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Темз телевижн» билан беш кеча (давоми). «Ажина». «Васий» сериясидан телевизион фильм. 23.15 Янгиликлар. 23.25 «Бир лаҳзалик». Фильм-концерт. 24.00 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. ГДР — Туркия терма командалари. 2-тайм. ГДРдан кўрсатилади.

Биргаликда «Зангори экран» олдида

ҚАЙСИСИ МАНЗУР, НИМА ЁҚМАЙДИ?

Анъана бўйича ҳар шанба куни келгуси ҳафта телекўрсатувлари программасини эълон қилиб борамиз. Уларнинг баъзилари сизга манзур бўлади, бошқалари ёқмайди. Шуни аниқлаш мақсадида оқшомхонлар ўртасида сўров ўтказишни таклиф этмоқчимиз. Сизларга Ўзбекистон телевидениесининг ўзингизга ёққан ва маъқул тушмаган эшиттиришлари ҳақидаги фикрларингизни 32-58-85 телефони орқали редакциямизга маълум қилишингизни сўрардик. Бу республика телевидениеси ходимларига ўз эшиттиришларига холисона баҳо беришлари, программаларини ранг-баранг қилишларига кўмаклашарди, деган умиддамиз.

Москва. «Хат-хабарларингиз етказиб берилишини тезлаштириш учун индексни ёзишни унутманг» — почта хизмати бизга ҳамиша ана шундай даъватлар билан мурожаат этади.

СУРАТДА: Қозон вокзалидаги темир йўл почтамтида хатларни автоматлар ёрдамида саралаш.

Л. Пахомова фотоси.

Ҳиндистоннинг мард болалари

Ҳиндистонда мард ва жасур болалар учун махсус миллий мукофот таъсис этилган. Бу мукофот билан фақат болалар тақдирланади. Қаҳрамонона иши, шижоати, жасурлиги билан ибрат олса арзийдиган болаларга ҳатто катталар ҳам ҳавас қиладилар.

Ҳар йили бериладиган бундай мукофотга ўтган йили 26 ҳинд ўғил ва қизи сазовор бўлди. Булар ичида олти бола вафотидан сўнг тақдирланди. Тақдирланганларнинг энг кичиги тўрт ярим ёшда бўлса, энг каттаси ўн беш ёшдадир. Мукофотланган барча ўғил ва қизлар Ҳиндистон миллий байрами кунида парадда қатнашадилар.

Мукофот олган ҳинд боласининг мардлиги ва жасурлигидан бир шингил эшитинг.

Учта бола ўрмон четида ўйнаб юришарди. Крупасиндху деган бола ўрмон ичидан чиқиб келаётган йўлбарсни кўриб қолди-да, болаларга қараб:

— «Дарахтга, дарахтга чиқиб олинглар!» — деб қичқирди. Болалар бараварига югуриб қолишди. Ҳамма югурдию, аммо Крупасиндху орқага ўгирилиб қараб, саккиз яшар Анантанинг қўрқувдан қимир этмай қотиб турганини кўриб қолди.

Крупасиндхунинг қўлида жажжигина болтачадан бошқа ҳеч қандай қурол йўқ эди. Бола шу болтача билан йўлбарсга ташланди. У эпчиллик билан чакалакзор «ҳокими»га ҳужум қилиб, унинг бир неча жойини ярадор этади. Йўлбарс мард боладан қочиб қутилди. Воқеа яхшилик билан тугади.

С. ҒАФУРОВ тайёрлаган.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Пайшанба, 13 апрель

⊙ Ўз ТВ

15.00 «Тетива». Телефильм. 15.10 «Оқсоқ дарвиш». Бадиий фильм. 16.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар» (такрор.). 17.30 Жамиятшунослик. Социалистик ўз-ўзини бошқаришни чуқурлаштириш, социалистик демократияни ривожлантириш тўғрисида КПСС XXVII съезди. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Сўз кетидан сўз келар». 18.45 «Комсомол прожектори». 19.00 «Санъат оламида» (рус.). 19.30 «Озиқ-овқат программаси амалда». Қашқадарё областидан кўрсатув. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Фақат катталар учун». Мультфильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Навоийхонлик» Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Кино, кино, кино...». 23.35 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.20 Телефильм. 19.50 Реклама. 20.00 «Россиянинг оппоқ қорлари». Бадиий фильм.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15. «Парвоз». Бадиий фильм. 2-серия (рус.).

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади». 9.50 «Ватан қанотлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 1-фильм. — «Парвоз пайти келди». 10.50 Янгиликлар. 11.00 «Ватан қанотлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 2-фильм. — «Само фидойилари». 11.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори» 16.20 «Юность» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 16.55 «Абдулла Қаҳҳор». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тошкент). 17.25 «Оролдаги уч киши». Мультфильм премьераси. 17.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.30 «Импульс: ташаббус, тадбиркорлик, даромад». Газ саноатидаги янги технологиялар. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Ҳокимият — Советларга». Сайлов системасининг демократик принциплари. 20.00 Катталар учун мультфильм премьераси. 20.20 «Визборнинг шуҳрати ошганда». Телевизион бадиий фильм. Премьера. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ленинаканда хайрия концерти. 23.45 «Дунё воқеалари». 24.00 Актуал объектив. «Булутларни ким тарқатади?» Ҳужжатли фильм премьераси. Нижний Тагилдаги экологик вазият ҳақида (Свердловск киностудияси).

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Парвоз эт ва ишон». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Табиатшунослик. 2-синф. Кўкламги меҳмонлар. 9.55 «Фан ва техника». Киножурнал. 10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.55 «Фан ва техника». Киножурнал. 11.05 «Онам, дадам ва мен». 11.35, 12.35 Музика. 7-синф. М. П. Мусоргский. 12.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Боодоблик ташрифи». 13.35 «Инглиз уйи». Ҳужжатли фильм. 14.05 Янгиликлар. 14.15 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (давоми). «Ажина». «Васий» сериясидан телевизион фильм. 15.15 «Кўрфаз узра елканлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.35 «Сизни музика таклиф этади». Олмаотадан кўрсатилади.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 «Бизнинг фондимиздан. Ф. Мендельсон асарлари. 18.40 Мультфильмлар. 19.10 Реклама. 19.15 «Ретро». Кекса ёшдагилар учун кўрсатув. 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.30 «Темз телевижн» билан беш кеча (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия—«Ўз уйинг». 21.00 «Бенни Хилл шоуси»». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Темз телевижн» билан беш кеча (давоми). «Тушки пайт». «Роман» сериясидан телеспектакль. 23.15 «Сиз яратган боғ». 23.45 Янгиликлар.

Жума, 14 апрель

⊙ Ўз ТВ

15.00 «Россиянинг оппоқ қорлари». Бадиий фильм. 16.30 «Хусусий мулк эгалари». Телефильм. 16.45 География. СССР экономикаси ягона халқ хўжалик комплексидир. 17.15 «Боғлар маржони». Манзарали фильм. 17.30 Адабиёт. Ҳозирги ўзбек прозасида замондошимиз образи. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Дала, ҳовли юмушлари» (рус.). 18.50 «Анъана ва замон». «Тошкент» совхозида Наврўз байрами. 19.30 «Объективда — қайта қуриш». Жиззах шаҳри трикотаж фабрикасининг оддий иш кунлари ҳақида. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Шу куннинг долзарб мавзуси. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Тошмуҳамедов номли Қашқадарё область театри солистларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Ўзбекистон ССРда Иркутск области Маданияти кунларининг тантанали ёпилиши. Дўстлик концерти. А. Навоий номли Давлат академик Катта театридан трансляция пайтида ёзиб олинган. Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Одерда баҳор». Бадиийфильм. 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс». Информацион кўрсатув (рус.). 21.15 «Дўстлик оҳанглари». Фильм-концерт.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Буюк ишлар бошида». Бадиий фильм, субтитр билан 1-серия (СССР — ГДР, рус.).

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Одамчанинг расмини чиздим». Мультфильм. 10.00 «Визборнинг шуҳрати ошганда». Телевизион бадиий фильм. 11.20 Янгиликлар. 11.30 «Инсон институти».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Халқ куйлари. 16.35 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари премьераси: «Олти дарё оша йўл» (Новосибирск). «Телеграмма қабул қилинг» (Ереван). 17.20 «Ўнинчи қават эртаги». Мультфильм премьераси. 17.30 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 18.00 «Олтин шайба» клубининг соврини учун . 18.45 Т. Киряк тароналари. Кишиневдан кўрсатилади. 19.10 «Сени севаман ҳаёт». Фотоконкурс. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Интерсигнал». 20.00 Мультфильмлар. 20.20 Оила экрани. «Бегона». Телевизион бадиий фильм. Премьера. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Ватанга хизмат қиламиз». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 22.30 «Бу бўлган... бўлганди...». 22.50 «Мартинко». Катталар учун мультфильм премьераси. 23.00 «Нигоҳ».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Озодлик ишқида ёнар эканмиз». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 В. П. Катаев. «Полк ўғли». 4-синф. 10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Н. В. Гоголь. «Ўлик жонлар». 11.35, 12.35 М. М. Пришвин. «Қуёш омборхонаси». 5-синф. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия — «Ўз уйинг». 13.35 «Бенни Хилл шоуси». 14.05 Янгиликлар 14.15 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (давоми). «Тушки пайт». «Роман» сериясидан телеспектакль. 15.15 Ритмик гимнастика. 15.45 Ҳужжатли фильмлар: «Маслакдошлар керак», «Шарқий Сибирь».

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 «Язеп Дроздович». Ҳужжатли фильм премьераси. 18.05 Ритмик гимнастика. 18.35 Украина ССР Давлат телерадиоси. Одесса телевидение студиясининг программаси. 19.25 П. И. Чайковский. «Итальян Каприччиоси». 19.45 «СССР да ихтиро қилинган». СССРда ихтирочилик фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳасини муҳокама қиламиз. 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Темз телевижн» билан беш кеча (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия — «Яхши ният билан». 21.00 «Доско». Комедияли фильм. 21.00 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Темз телевижн» билан беш кеча (давоми). «Режиссёр Ингмар Бергман». Ҳужжатли фильм. 23.10 Футбол. СССР чемпионати. Торпедо»—«Днепр» 00.50 Янгиликлар.

Шанба, 15 апрель

⊙ Ўз ТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

10.00 «Мактабларни битирувчилар учун контрол иншо» (рус.). 10.20 «Якка сузиш». Бадиий фильм. 11.55 «Дўстларимиз тароналари». Қозоғистон телевидениесининг программаси. 12.15 Спорт программаси: 1. ДОСААФ — мардлик майдони. 2. ЎзССР Министрлар Совети совврини учун от спорти бўйича мусобақалар. 13.15 «Китоб дўстлари». Телеальманах (рус.). 14.00 Андижон ва Наманган областлари Кўрлар жамиятлари бадиий коллективларининг концерти. 14.45 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида). 15.45 Станислов Стротиев. «Тугмача». Бир саҳнали пьеса.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Рингда». Мультфильм. 18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 19.15 «Мультипанорама». 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.20 «Қорақум дарёсида». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Мусиқа жавони». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қардош республикалар иттифоқи». Тожикистон ва Ўзбекистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. Душанбедан олиб кўрсатилади. 23.35 «Хивачасига ажрим». Фильм-концерт. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Лабиринт». Юқори синф ўқувчилари учун кўрсатув. 18.45 «Бойқуш». «Кумушранг қўнғироқча». Мультфильмлар. 19.10 «Гулшани адаб». Пайрав Сулаймоний туғилган кунининг 90 йиллигига. 20.00 Информацион программа. 20.30 Санъат усталарининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қардош республикалар иттифоқи». Тожикистон ва Ўзбекистон телевидениеларининг биргаликдаги программмаси. 23.35 «Хивачасига ажрим». Фильм-концерт.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Уй академияси. 9.35 Бетховен. Скрипка ва фортепьяно учун 5-«Кўкламги» соната. 10.00 «Йил фасллари». Апрель. 11.00 «Чашмалар». 11.30 Мультфильмлар. 12.00 «Социализм мамлакатларида». 12.30 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 13.30 Корея халқ армияси ашула ва рақс ансамблининг концерти. 14.00 Шанба — ота-оналар куни. 15.30 «Дунё воқеалари». 15.45 Андрей Миронов иштирок этган фильмлар. «Менинг укам». («Мосфильм»). 17.35 «Аёл ҳаётидан ўн беш дақиқа». 18.00 Москва — Хельсинки телекўприги. 19.35 Халқаро программа. 20.35 Ч. Чаплин туғилган куннинг 100 йиллигига. «Номаълум Чаплин». Уч серияли телевизион фильм. 1-серия (Англия). 21.30 «Время». 22.05 Телетомошабин ҳамроҳи. 22.25 Шанба оқшомида. Мультипликацияда сатира. 23.15 Борис Рубашкин куйлайди. 00,35 «Акс-садо: шу ҳафтанинг воқеалари». 00.50 Жаҳон видеомузикасининг финали.

⊙ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. 8.45 «Қишлоқ янгиликлари». 9.45 «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 11.15 Иттифоқдош республикалар кинопублицистикаси. «Шаҳарнинг ўз қалби бор» («Беларусфильм». «Уй қуряпмиз», (Рига.)) 12.05 «Темз телевижн» компаниясининг программаси (Буюк Британия). «Фиръавн». Кўп серияли телевизион бадиий фильм, 5-серия — «Яхши ният билан». 12.35 «Доска». Комедияли фильм. 13.05 «Режиссёр Ингмар Бергман». Ҳужжатли фильм. 14.05 Реклама. 14.10 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Жигули аср охирида». «Аҳволлар қалай, қўриқхона?», «Аскания—Нова. Айб белгилари». «Она-замин ташвишида» туркумидан. 15.05 «Телевизион музикали абонемент». Профессор Янкелевич синфи». 4-кўрсатув. 16.15 «Ошкоралик» фестивалининг ҳужжатли фильмлари 16.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.30 Мавзуга оид вариациялар. Композитор А. Эшпай. 18.25 Миллатлараро муносабатлар: тарихий тажриба ва муаммолар. 19.10 Ҳужжатли фильмлар экрани. Б. Л. Пастернак ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳужжатли фильм премьераси. 19.40 РСФСР халқ артисти С. Лейферкус ва органчи С. Цацорин концерти. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Оддий ҳаёт». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.20 Халқ куйлари. 21.30 «Время». 22.05 Хоккей. Жаҳон чемпионати. СССР—АҚШ терма командалари. Швециядан кўрсатилади. 00.20 Янгиликлар. 00.25 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Спартак». 2-тайм. Киевдан кўрсатилади.

Якшанба, 16 апрель

⊙ Ўз ТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

10.00 «Оила даврасида». Кинопрограмма. 10.40 «Биргаликда куйлаймиз». И. Ҳамроев. П. Мўмин. «Бинафша» (такрор.). 11.05 «Ташқи бозорга йўл». Чет эл фирмалари билан биргаликда маҳсулот ишлаб чиқаришни ташкил этиш ҳақида. (рус.). 11.40 «Ёш спортчи мактаби». 1. Кураш. 2. Шашка. 12.40 «Наврўзи олам». Музикали программа. 14.15 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 14.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Акс садо». Наманган областида тайёрланган публицистик программа (рус.). 15.30 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. «Ёрдамчилар мактаби». 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Санъат ғунчалари». 19.00 «Фан уфқлари». Совет фани кунига бағишланган кўрсатув. 19.40 «Болтиқ денгизи». Телефильм. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Дам олиш музикали программаси. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Барҳаёт наволар». Музикали программа. 23,15 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

17.00 Кўрсатувлар программаси. 17.05 «Сенми, сўзловчи балиқча». Мультфильм. 17.15 Реклама. 17.25 «Менинг Ўзбекистоним». Манзарали фильм. 17.35 «Интерэкран». Эстония телевидениесининг программаси. 18.40 «Кадрдаги мулоқот». Телевидение, спорт, жисмоний тарбия ҳақида. 19.40 «Эзгу умидлар». Телефильм. 20.10 «Кадир тун». Қирғизистон мусулмонлари қозиси С. Камолов билан учрашув. 21.00 «Ала-Тоо. Эргактари». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Буюк ишлар бошида». Бадиий фильм, субтитр билан. 2-серия (рус.).

⊙ МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.15 «Спортлото» тиражи. 9.30 «Эрта саҳарлаб». Мактаб ўқувчилари учун дам олиш ўқув кўрсатуви. 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги, почта». 12.00 «Оламга саёҳат». Альманах. 13.00. Эртак ҳузурида меҳмонда. «Эртаклар зиёфати» (ВХР). 14.25 «Музикали киоск». 14.55 Очиқ-эшиклар куни. «Олий мактаб: қайта қуришнинг ўткир бурчаклари». 15.40 Абхазия АССР Давлат «Шаратин». рақс ансамблининг концерти. 16.30 «Нигоҳ». Якшанба сони. 17.30 «Қишлоқ янгиликлари». 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 Мультфильмлар 19.45 «Номаълум Чаплин». Уч серияли телевизион фильм. 2 ва 3-сериялар. 21.30 «Время». 22.05 «Салом доктор!». 22.20 «Навқирон кино». Украина киномактаби. 23.45 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг 8.45 Ҳужжатли фильмлар. 9.25 «Гюлли». Бадиий фильм (Грузия Госкинопроми, 1927 й.). 10.45 Н. Кушченкова куйлайди. 10.55 «Экранда — 01 хизмати». Ёнғиндан сақланиш ҳақида илмий-оммабоп фильмлар. 11.30 «Агар сизга...». 12.15 «Запорожьелик Дунай ортида». С. Гулак—Артемовский опереси мотивлари асосида фильм 13.25 «Тўртинчи вариант». Ростов—Дон шаҳридаги 104-ўрта мактаб экспериментал программаси ҳақида. «Узилган ип». Ёшлар кетиб қолаётган Ноқоратупроқ қишлоқларининг муаммолари ҳақида. 14.30 «Кўприкдаги кишилар». Бадиий фильм («Мосфильм»). 16.10 «Ошкоралик» фестивалининг ҳужжатли фильмлари. 16.30 «Филча». Мультфильм. 16.40 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. Свердловск телевидение студиясининг программаси. «Маршал Жуков». 17.45 Мультфильмлар. 18,25 «Унутилмас музикали кечалар». С. Прокофьев. Скрипка ва оркестр учун ре мажор концерти. 18.50 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) —,«Спартак». Киевдан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Сергей Есенин ватанининг қўшиқлари. 21.30 «Время». 22.05 «Салом, доктор!». 22.20 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финляндия — ЧССР терма командалари. Швециядан кўрсатилади. 00.35 Янгиликлар.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар идораси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р. — 11683. Ички саҳифаларга 20.00 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Б. —2071. Индекс 64690.